

ONZE VOGELS

45e jaargang no. 5, 1984

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

use/

De/

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07.
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Forsten, J.J. Krol, A.J.F. Lammerse,
E.J. Lensink, Joh. M. van Pelt, A.F. Smit, H.J. Veerkamp
en E.M. Wessels.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalfsen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: Wnd. L. Poppema, Zuiderweg 93,
9744 AA Groningen, telefoon (050) 56 51 75.
District Friesland: H. Suichies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7885 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeen 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.
District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4,
4661 WN Hulst, telefoon (01140) 1 38 16.
District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 31 17.
District Oost Noord-Brabant: wnd. J.F. Lammers, Burg,
Serrarisstraat 22, 5591 EG Heeze, telefoon (04907) 23 63.
District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:

Tj. Boersma, Verzetstraat 13, 8923 CP Leeuwarden,
telefoon (058) 66 80 37.

Tropen, parkieten etc.:

G. v.d. Meijden, Kempenlandstr. 27, 5283 CK Boxtel,
telefoon (04116) 7 45 29.

Zangkanaries:

W.J. Vermeij, Leppa 36, 9204 JE Drachten,
telefoon (05120) 1 72 42.

ONZI

MAANDBLAD VAN DE NEDERLAN

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 600,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel I.

Overige landen: Hfl. 45,- bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend. Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIALCLUBS

Het lidmaatschap van de speciaalclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wende men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

G.J. Veenhuizen, Groenestraat 20,
3861 CM Nijkerk, telefoon (03494) 5 60 47.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gras- en Grote parkieten

H.J. van Doorne, Beurtschipper 58,
3201 GA Spijkenisse, telefoon (01880) 2 24 76.
Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

A.P. Wessels, Postbus 1591,
3000 BN Rotterdam, telefoon (010) 19 70 10.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

A. Kok, Pals 29,
6931 DJ Westervoort, telefoon (08303) 23 58.
Contributie f 17,50 per jaar, entree f 5,-.

Vorm- en Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7555 DS Hengelo, telefoon 074-91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

J.G.J. van Valkenburg, Mergelwal 16,
3432 ZM Nieuwegein, telefoon (03402) 3 97 70.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 32,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnementsnummer. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot en met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224

ID VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 50.000)

REDACTIE

J.E. van Berkel
hr. Walraven
redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent alleen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever alleen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeeltes daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties – ook die van leden en abonnees – moet een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere lichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de BvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

ADVERTEREN

ADVERTISERSLAgERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van
laasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.
ADVERTISERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16,
322 LK Leiden.
ADVERTISERS aan: J.A. Barsch, Binnenhof 26,
358 TN Nijmegen.
ADVERTISERS- EN POSTUURKANARIES aan: H.K. v.d. Wal,
lozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden.
EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN
BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN
GAPORNIDEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46,
347 SG Teteringen.
ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN
BASTAARDEN aan: P.J.F. Klören, Meidoornweg 10,
3168 CN Soest.
EUROPESE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan:
L. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.
RUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: E.M. Wessels,
avenhorst 28a, 3085 ZV Rotterdam.
RASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov. weg 29a,
377 PA Heiligerlee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.
Een retourport, dan ook geen antwoord!
Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is
geschreven in het verenigingsregister van de Kamer
in Koophandel en Fabrieken te Breda, onder
nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op
18 juni 1984.

IN DIT NUMMER

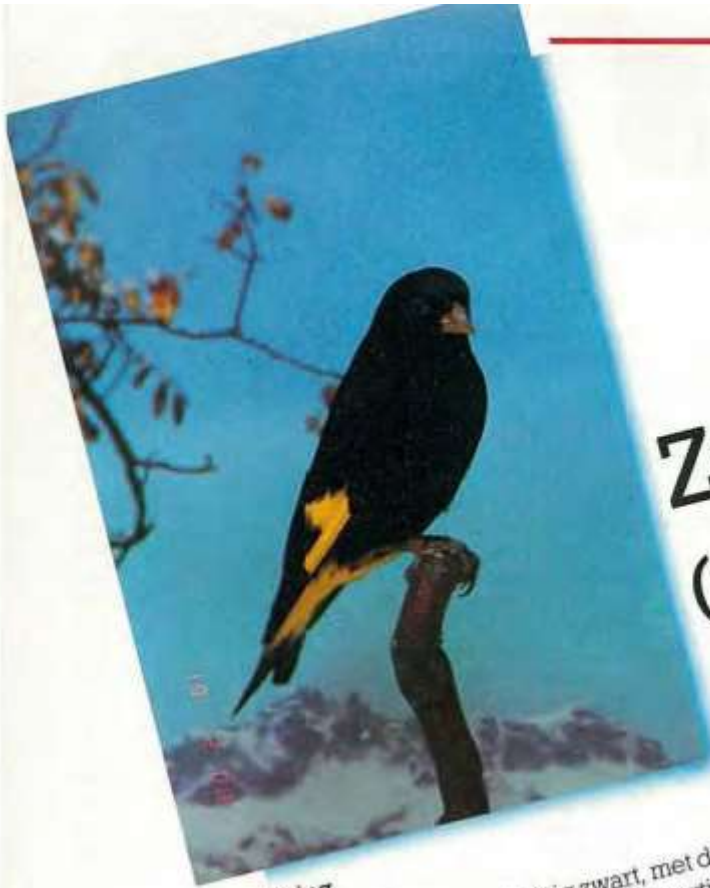
	pag.
Zwarte sijs	198
J. van Splunter, 25 jaar bondspenningmeester	199
Kweekresultaten met Amazona-finschi	200
Kleurkanaries in nieuwe kleuren?	203
Vererving in selectie bij onze zangkanaries	206
Oneerlijke praktijken bij de nestbouw	207
Kortstaartpegeaaiamadines	208
Kortsluiting	210
Kanarievleugel- en witvleugelparkiet	211
Zebra vinken in 50 kleurslagen	212
Ervaringen met de Leiblauwe Grasparkiet	213
Kweekverslag van de Patagonische rotsparkiet	215
Natuurlijke beplanting	216
Korte berichten	218
Ervaringen met de Aziatische glansspreeuw	219
Mexicaanse nonpareil of kardinaalvink	220
Negerzaad	221
Over het keuren van tropen etc. Slot	222
Bij goede verzorging meer plezier van bloemen	223
Enkele opmerkingen over vererving van kleur bij vogels	224
Volière van de maand	226
Vlaanderen en de kweek van Europese vogels	228
Mijn vogels gingen naar de kelder	231
Wilde Kamhoenders	232
Hondsdraf	233
Vraag & Aanbod	234

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
Burung-Li, Spirit, Fish- and Birdshop Holland, W. Rouppe van der Voort, Conditio	198
Blankenstijn's Pet Farm b.v., F. Thijsen Mill, W. Rouppe van der Voort, Orni Mondo, De Vogelkelder, Gehu	202
Fauna Metaalwaren b.v.	214
Fauna Metaalwaren b.v.	219
Siem van 't Hart, Jan Grauwelman	232
404	234
Fauna Metaalwaren b.v.	235
V.V.R. Vogelvoederfabriek, Van Keulen	236
CéDé vogelvoerders	237
Duphar	238
Vogelhandel Rein van der Veen, Kemo-Alkmaar, Animali, N.B.v.V. Boekenservice	239
Witte Molen	240

Foto voorplaat: Zwarte sijs
Foto: Ton de Bruijn

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.
Postbus 58, 3100 AB Schiedam - Telefoon (010) 62 29 22.

Zwarte sijs (*Spinus atratus*)

Tekst: Hans v. d. Berg Foto's: Ger v. Bergen

Beschrijving

Grootte: \pm 14 cm.

Mannetje helemaal fluweelachtig zwart, met dubbele gele vleugelstreep, gele stuit- en onderstaart dekkeertjes, plekje op iedere staartkant, gele onderkant. De popjes zijn bijna hetzelfde, maar zowel zwart als geel zijn dofder en zij heeft bruine snorveertjes. Deze fraaie vogels, mogelijk nog opvallender dan de geelbuiksij, zwerven van Zuid Peru door Bolivia en Chili naar Argentinië.

Het is een vogel van de Andes, veel voorkomend tussen de 1800 m en 4900 m hoogte.

De enkele nesten die in het wild gesignaleerd zijn, waren te vinden in onherbergzame spleten, hoog tegen de bergwand.

Komt de vogel soms al door de dalen naar de laagte, het is een vogel die zich bij uitstek hoog in de bergen thuis voelt.

Toen ik bij een kennis van me op bezoek was en deze zijn Zwarte Sijzen liet zien, was ik zo onder de indruk van deze vogels, dat ik besloot ze ook eens aan te schaffen.

Allereerst probeerde ik alles wat er over deze vogels geschreven is te lezen en informeerde bij anderen over voeding e.d.

Al gauw beseftte ik dat het houden van deze soort vogels erg moeilijk was en beschouwde het voor mezelf als een soort uitdaging om deze vogels zelf te kweken.

In juli 1982 heb ik bij een vogelhandelaar 3 Zwarte Sijzen gekocht, waarvan 2 mannen en 1 pop.

Hiervoor heb ik een kooi gemaakt van 1 m lang, 1 m diep en 1 m hoog. De temperatuur in deze kooi was 15 à 20°C.

De eerste 5 dagen heb ik ESB-3 30% (natriumnitraat-oplossing) aan het drinkwater toegevoegd. Dit drinkwater bestond uit Spa-blauw.

Hiervoor heb ik gekozen, om er zeker van te zijn dat er in het water geen schadelijke stoffen voor konden komen.

Na 5 dagen iedere dag vers water met ESB-3 30%, 1 dag zonder ESB-3 30%.

De daarop volgende dag Spa-blauw

met een multi-vitamine preparaat.

Ik heb Spa-blauw 14 dagen gebruikt. Nadien 1/2 gr. ESB-3 30% op 1 liter water. Dit 5 dagen in de week, dan 1 dl schoon water en 1 dag vitaminen.

Het voer wat ik ze gaf was een mengsel van 1 kg negerzaad, 1 kg kanariezaad, 1 kg wildzaag en 1 kg voliërzeaad.

Na 2 weken ging de pop dood. De 2 andere vogels bleven in goede conditie en kwamen goed door de rui.

In december heb ik een nieuwe Zwarte Sijz-pop gekocht en op dezelfde wijze behandeld als hiervoor omschreven, alleen met gewoon water, van het begin aan. Na 1 week begon de pop te ruien.

De 3 Zwarte Sijzen kwamen goed door de winter door en ik heb ze in het voorjaar in de voliëre gelaten.

Maar heb ik de vogels geobserveerd
 zag dat 1 man konstant bij de pop zat.
 heb ze toen uit de volière genomen
 ze samen in een kooi van 1.80 m hoog,
 20 m diep en 0.80 m breed geplaatst,
 waar ze na 14 dagen begonnen te nesten
 in een kanarie nestkooitje.
 Dit was buiten mijn verwachting.
 Maar legde de pop haar 1e eitje en
 maar het 4e.
 De eitjes waren wit en ze hadden de
 grootte van het eitje van een kanarie. Na
 3 dagen heb ik het nest gecontroleerd,
 maar de pop konstant op de eitjes ge-
 roerd had, maar ze waren helaas niet
 uitgekomen.
 Dit was in de veronderstelling dat de eit-
 jes afgestorven waren, maar besloot
 ik nog 2 dagen te wachten met ze te
 verwijderen.

2 Dagen later, tot mijn grote verbazing,
 lagen er 4 jonge vogeltjes in het nest, die
 goed gevoerd waren.
 Ze werden zowel door de pop als door
 de man gevoerd.
 Al een week vóór het uitkomen van de
 jongen (4 april) ben ik begonnen met
 het voeren van bladluizen en opfokvoer
 (CD-mix met geweekt zaad, 1 nacht we-
 ken).
 Zaadsamenstelling: 1 deel negerzaad, 1
 deel nootzoet raapzaad, 1 deel Crok
 zaad (onkruidzaad).
 De bladluizen haalde ik van de jenever-
 bes.
 Toen de jongen 4 dagen oud waren, heb
 ik ze geringd met ringmaat 2,5 mm.
 De jongen groeiden snel.
 Pas na 17 dagen, op 21 april, vlogen ze
 uit.
 Deze jonge vogeltjes waren zo goed in
 de veren gestoken, dat ze nauwelijks
 van de ouden te onderscheiden waren.

Zelfs de staart was volledig volgroeid.
 Na het uitvliegen hebben de ouden de
 jongen nog 14 dagen gevoerd, daarna
 waren ze zelfstandig.
 5 Mei heb ik de jongen apart gezet,
 waarna de pop meteen weer met een
 nieuw nest begon.
 Een week later, 12 mei, had ze weer 4
 eitjes gelegd. Hieruit kwamen 3 jongen,
 die voorspoedig opgroeiden.
 Alles verliep zoals de eerste keer.
 Medio juli begon de pop met haar der-
 de nest. Uit dit nest kwamen 4 jongen.
 Na het uitkomen van deze vogeltjes
 begon de man te ruien en stopte met het
 voeren. Hierdoor zijn 2 jongen gestor-
 ven.
 Toen heb ik de andere 2 overgelegd
 naar een witkeel-alariovink, die zelf on-
 bevruchte eitjes had. Deze vogel heeft
 de jongen grootgebracht.
 Alle jongen kwamen goed door de rui.
 Dit alles resulteerde in totaal 9 jonge
 Zwarte Sijzen (3 poppen en 6 mannen).

De

J. van Splunter, vijftientwintig jaar bondspenningmeester

an het einde van de jaren vijftig ging het niet al te best in de bond. De stukken in die tijd spreken van een crisissachtige situatie. De algemene vergadering welke op 7 mei 1959 werd gehouden was dan ook een spannende aangelegenheid, immers daar moest een hartig woordje worden gesproken. Er zijn een doekjes om gewonden, wat gezegd moest worden is gezegd en levensverden er maatregelen genomen welke er toe moesten leiden dat de bond weer nieuw leven werd ingeblazen. Een van die maatregelen was de benoeming van een geheel nieuw voorlopig bestuur welke de uitdrukkelijke opdracht kreeg orde op zaken te stellen. Een van die nieuwe bestuursleden was de heer J. van Splunter in de functie van penningmeester.

Zijn eerste werk was om op een zo kort mogelijke termijn trachten de achtervallige contributie binnen te halen. Er waren toen namelijk vele afdelingen die het elkaar een voor die tijd aanzienlijk bedrag aan bondscontributie schuldig waren.

Voort voor de installatie van dat voorlopige bestuur waren er door het oude bestuur pogingen ondernomen om een eigen bondsbureau van de grond te krijgen en in de persoon van de heer L.P. Lipsen te Bergen op Zoom, werd de eerste gesalarieerde bondsadministrateur aangesteld. Op 3 oktober 1959 werd in het bondsbureau, een gehuurde bovenruimte in een pakhuis te Bergen op Zoom, de eerste bondsbestuursvergadering gehouden.

Van het eind van 1959 kon, dankzij de ontvangen contributies, dat bondsbureau worden ingericht met o.a. drie bureaus, 9 stoelen, 1 tafel, 1 adresseermachine, 1 ponsmachine en 1 telmachine, waarmede een bedrag van ongeveer 1000 gulden was gemeoid.

De zaken werden goed aangepakt en het eerste gedegen jaaroverzicht gaf te kennen dat er zelfs nog een batig saldo was verkregen ten bedrage van f 11.947,32. Het aantal afdelingen was in

dat jaar van 221 tot 261 opgelopen met in totaal 12.358 leden.

Het voorlopige bondsbestuur schroomde ook niet om internationale contacten te zoeken hetgeen resulteerde in het feit dat de NBvV op 15 januari 1960, tijdens het congres in Darmstadt, officieel werd opgenomen in de C.O.M. Ten behoeve van de algemene vergadering 1960, diende Van Splunter zijn eerste begroting in ten bedrage van f 92.280,-. Het vermogen bedroeg toen ongeveer f 28.000,-.

Die algemene vergadering werd in dat jaar al vroeg gehouden, te weten op 5 maart. Het voorlopige bestuur dat geheel aftredend en herkiesbaar was, werd nu definitief als bondsbestuur gekozen met uitzondering van de heer S. Houtenbos die plaats maakte voor de heer E. de Jager. Van Splunter bleef als penningmeester functioneren.

Dat met name het financiële inzicht en de capaciteiten van de heer Van Splunter ook in het buitenland niet onopgemerkt bleven, blijkt uit zijn benoeming tot penningmeester van de C.O.M. Reeds in januari 1961 werd hij tijdens het congres in het Italiaanse Treviso als zodanig gekozen en ook in deze functie is hij thans nog volop werkzaam.

Het is ondoenlijk om alle wapenfeiten in dit bestek te noemen. We beperken ons tot de meest opmerkelijke, met name de aankoop van het pand Coehornstraat 40 in Bergen op Zoom, in januari 1964, waarin het bondsbureau gevestigd werd. De bond groeide gestaag en zo werd ook dat pand te klein. In maart 1972 konden we een geheel nieuw in eigen beheer gebouwd pand betrekken in de Aletta Jacobsstraat te Bergen op Zoom. In 1983 is dat pand weer wat uitgebreid en inmiddels is daarin ook een eigen ringenfabricage ondergebracht. Het zijn allemaal zaken geweest waarin de heer Van Splunter een ongelofelijk aandeel heeft gehad. Door het vele huiswerk wat hij ten aanzien van deze projecten heeft verricht kon hij in alle

gevallen ten overstaan van zijn medebestuurders een helder en duidelijk beeld van de plannen scheppen alsoo bijdragend tot een goede besluitvorming.

Het is wellicht aardig om de cijfers van zijn eerste jaar eens tegenover die van dit jaar te plaatsen. Het batig saldo in 1983 bedroeg meer dan het totaal van de begroting voor 1960 en over de begroting gesproken, nu in 1984, gaat het om een totaalbedrag van f 1.430.000 gulden.

Van Splunter heeft zich doen kennen als een uitermate kundig en vakbekwaam penningmeester die zonder subsidies, zonder gebedel bij overheid of andere instanties, maar met de eigen middelen en mogelijkheden en een juist zakelijk inzicht wist te komen tot een optimale en verantwoorde besteding in het belang van de bond, in het belang van vele leden.

U kent wellicht de slogan uit de Sterspot van het Zeeuws Meisje 'Geen cent te veel hoor', welnu dat is ook de stelling van Van Splunter en zie ook hij is van zeeuwse afkomst.

Vijftientwintig jaar bondspenningmeester, geheel pro deo, zonder enig eigen belang, het is niet niks. Met hem zijn we veel rijker dan hij zelf cijfermatig in zijn verslagen tot uiting heeft gebracht. We zijn hem en ook zijn vrouw, heel veel dank verschuldigd.

Volkomen terecht heeft het bondsbestuur gemeend hem een receptie aan te bieden en vanzelfsprekend bent ook u daar van harte welkom.

Deze receptie zal worden gehouden op zaterdag 16 juni a.s. van 14.30 tot 16.00 uur, in het Paviljoen van Sportpark Rozenoord, aan de Beukenlaan te Bergen op Zoom.

Kweekresultaten met Amazona-finschi

Tekst: Ruud Vonk
Foto: Vogelpark Walsrode

De *A. finschi* is een tamelijk kleine amazone-soort, grootte 37 cm. Zoals de meeste amazone-soorten heeft ook de Finschi een voornamelijk groene kleur met uitzondering van de kop en de vleugels.

De kleur van de kop begint met een teugel van zeer donkerrode kleur (maroen) tot even ter hoogte van de ogen, waarna de kleur overgaat in blauwpuerpe tot om bij de nek langzaam over te gaan in groen.

De wangen zijn groen met een gelig waas.

Deze kenmerken geven nogal een aanleiding tot naamsverwarring met de groenwang (*Amazona viridigenalis*), deze heeft echter een heirode teugel en diep groene wangen.

De snavel van de finschi is ivoorkleurig. De poten zijn loodgrijs van kleur. De oogkleur is maisgele iris. Ze komen voor in West-Mexico.

Aanschaffing.

In september 1976 twee vogels aangekocht, welke uit de wildvang kwamen. De vogels zagen er matig uit, slecht van kleur door het vele vuil en mestrester. Verder waren de slagpennen van staar en vleugels kortgeknipt.

Huisvesting.

De Finschi's werden binnen in een kooi van 2 m hoogte en een grondvlak van 1 m x 1 m ondergebracht, waarin diverse takken waren aangebracht om ze bezig te houden, hoewel het knaag- en schilgedrag toch meeviel.

Hierin verbleven zij \approx een half jaar, waarna ze in de rui geweest en ze zagen er nu heel mooi uit.

De vogels zaten altijd naast elkaar op de zitstok, maar ik had nog steeds geen idee of het nu werkelijk een koppel was.

In de loop van mei 1977 werden de beide Finschi's naar een buitenvoliër overgebracht.

De afmetingen waren 2 m hoog, lengte 1/2 m en een breedte van 2 m. Deze voliëre was een buitenvlucht zonder echt nachthok maar een klein onderkomen tegen wind en regen en een nesttuurbroedblok, hoogte 1 m en een vlieggat van \varnothing 9 cm met aan de binnenzijde een laddertje van nertsengaas (zie P 1980 no. 2 blz. 52).

Verder zijn in de vlucht veel takken opgehangen, hoofdzakelijk wilg- en fruitornenhout.

De vogels zochten als slaapplek de droge tak op en sloepen daar altijd ontkomend de wind, regen en/of sneeuw. Aanvankelijk werd ook de vorst goed doorstaan, totdat de Finschi's ook bij harde vrieswind buiten bleven slapen en in het probleem van bevroren tenen uitkelde, zodoende verspeelde één van de vogels drie nagels. Sindsdien overblijven de Finschi's het hele jaar in de buitenvlucht totdat de nachtemperatuur vóór de -4°C zakt dan gaan ze naar binnen, zij het dat deze kooi veel kleiner is.

Voeding.

De voeding vindt plaats op een plateau, welke aan het gaas hangt naast de toegangsdeur.

Basievoedsel is het papegaaienmengsel, wat 's ochtends omstreeks acht uur wordt verstrekt met in de loop van de middag bessen evt. lijsterbes of meidoorn, rozebottels, maiskolven, fruit (appel-peer), peen, groenvoer, andijvie, vogelmuur. Eenmaal in de week één vaste dag uitsluitend zacht voer (ervoer, ruit, groente).

Zie "Onze Vogels" mei 1982 blz. 196.

Als er jongen moeten worden gevoerd, wordt ook de hoeveelheid voer aanzienlijk verhoogd. Dan wordt er naast het aadmengsel ook zacht voer verstrekt. Het zacht voer bestaat dagelijks uit eiwit met gistocal, fruit, gekiemd zaad en groenvoer. In deze periode wordt door de oudervogels bijna alle voer aangenomen, ook voer wat ze anders bijna niet eten (b.v. ervoer).

Tweek.

De Finschi's keken van 1977 t/m 1980 het broedblok niet aan. Dit veranderde in de loop van 1981, toen ging het koppel elkaar wat meer in de nek bijten en de mavel tegen elkaar stoten. Dit gedrag begon eerst wat aarzelend, maar geleidelijk overtuigender. Slechts één keer was poging gezien tot copulatie. Nadat we de pop telkens kwijt waren omdat ze in het blok zat, werd op 18 mei het blok gecontroleerd en twee eieren gezien. Het jong werd gehoord op 18 juni, het tweede ei was onbevruucht. Er werden geen nestcontroles uitgevoerd tijdens het broeden uit angst het aangeleerde ritme te storen.

De afmetingen van het ei waren 35 x 27 mm en 34 x 28 mm. De afmetingen komen goed overeen met afmetingen welke Forshaw opgeeft in *Parrots of the World* blz. 546.

Het jong werd goed gevoerd en groeide voorspoedig op totdat het op 3 juli dood in het blok lag, met lege krop.

Waarschijnlijke diagnose is de voerhoeveelheid te langzaam opgevoerd.

In het seizoen van 1982 weer in juni het inleidende bijten in de nek, nu helemaal geen copulatie gezien.

Het eerste jonge gehoord op 24 juni, tenslotte bleken er 3 jongen in het blok te zitten.

De jongen groeiden voorspoedig, kwamen al snel in de stoppels waarna al vlug de kleur op de vleugelpennen verscheen, terwijl de rest van de vogels nog een dikke grijze donsbal was. Wel was duidelijk te zien, welke vogel het eerst was uitgekomen en welke het laatste, er was nl. een groot verschil in afmetingen, hoewel dit verschil met de tijd kleiner werd.

Nadat de jonge Finschi's geheel in de veren zaten en de kleur van de oudervogels hadden, zij het valer, kwam het eerste jong op 13 augustus voor het eerst aan het vlieggat, om op 15 augustus uit te vliegen en meteen met de ouders op stok ging slapen. Het tweede jong een paar dagen later en het derde jong uiteindelijk op 23 augustus.

De pop was tot toen altijd 's nachts in het blok gebleven maar dat was nu afgelopen.

Wel gingen de jongen eind september, begin oktober, in de ruit, eenmaal in de veren prachtig op kleur, alleen de ogen nog donkerbruin, hetgeen in de winter langzaam veranderde in geel.

Het seizoen 1983. De drie jongen van 1982 werden overgezet in een andere buitenvolière lengte 8 m, hoog 2 m, breed 1,2 m met veel takken erin. Er werd door de jongen veel meer gevlogen dan de oudervogels ooit hadden gedaan. (zie "Onze Vogels" mei 1982 blz. 196).

Het ouderkoppel nog steeds in dezelfde buitenvolière had wederom dezelfde inleiding tot het broeden, snavelen, nekstroelen maar geen copulatie.

Het broeden, doet uitsluitend de pop, de man voerde haar wel en ging gedurende de eerste periode van het broeden 's nachts ook het blok in.

Het eerste ei op 27 april, tweede op 3 mei en het derde op 16 mei. Twee jongen werden voor het eerst op 6 juni gezien, er was een ei afgestorven.

Ook nu kwamen de jongen omstreeks begin augustus uit het blok en werden nog maanden door de ouders gevoerd, hoewel ze al vlug ook zelf uitstekend konden eten.

De ruiperiode van de jongen was weer eind september en die van de oudervogels in de loop van oktober.

Uit het voorgaande lijkt de gemiddelde broedperiode ca. 32 dagen te zijn, hetgeen langer is dan Forshaw opgeeft, namelijk 28 dagen (blz. 345).

De tijd vanaf geboorte tot het uitvliegen is gemiddels 60 dagen.

Nabeschouwing.

Het ziet er naar uit dat de Finschi's een relatief lange broedduur hebben en evenzo lange tijd om uit te vliegen; resp. 32 en 60 dagen.

Gemiddeld aantal eieren per legsel was 3 stuks.

Er bevindt zich ook een relatief lange tijd tussen het leggen van de eieren. Daarom verdient het mijns inziens wel aanbeveling om de eieren te vervangen door kunstieren en pas bij het laatste ei de geraapte eieren terug te leggen, zodat de jongen bijna dezelfde tijd uitkomen.

De jongen vóór de winter nog een keer ruien.

Het grote voordeel van de gekweekte jongen is het werkelijk alles eten wat wordt aangeboden.

Bij regen hangen de jongen en de oudervogels ondersteboven aan het gaas totdat ze zo nat zijn dat hun kleur niet meer te herkennen is.

De mest van het ouderpaar wordt ieder jaar onderzocht, maar tot nu toe negatief wat betreft wormen, coccidiosis en salmonella.

Ruud Vonk-Willemsd.

Literatuur:

Parrots of the World 2nd. ed. by J. Forshaw

Parrot Production by John en Pat Stoodley

Parkieten Sociétéit - 1960 no. 2 artikel R. van Dielen blz. 49 t/m 52.

Onze Vogels - mei 1982, artikel van mevr. Spenklink-v. Schaik blz. 196.

Kleurkanaries in nieuwe kleuren?

Onze collegakwekers P. en v.d. W. constateerden enige jaren geleden een verandering in de kleur-uitmonstering van hun "ivoor-Bruin".

Gelukkig bezaten de heren de tegenwoordigheid van geest om deze verandering te herkennen als een mutant en werd de zaak niet afgedaan als een miskleur. In een later stadium werd de nieuwe factor ingekweekt in de klassieke groenserie met de door hun beschreven bijzondere gevolgen.

Nu pas blijkt echter met wat voor mutatie men te maken heeft. De mutant blijkt in de kweek dominant te zijn over wild-allele. Helaas is nu de mutatie als kleur in de groenserie niet direct herkenbaar tussen twee reeds bestaande en erkende kleurslagen uit andere series.

"Wat nu?", kan men zich afvragen. Moet men nu zeggen: "De mutatie is niet herkenbaar, dus we hebben er niets aan voor de t.t. en de kweek?", of "De mutatie is ontstaan en hoe kunnen we deze mutatie als sieutel laten werken tot weer nieuwe kleurslagen?" Het is toch niet voor de eerste keer, dat we mogelijk voor een hausse met nieuwe kleurslagen kunnen komen te staan.

Ik persoonlijk heb over naar de poging om de mutant aan te wenden voor het doen ontstaan van nieuwe kleurslagen en ik wil hierbij nog iets verder ingaan op het wezenlijke van de mutatie, alvorens mij visie te geven op de toekomst. Bij nadere analyse van het gegeven, gekoppeld aan navraag bij verschillende instanties voor biologische studie en personen, alsmede de kwekers van de betrokken mutatie, blijkt, dat er sprake is van een "puntmutatie".

(Een puntmutatie is een kleine verandering op het gen, waardoor in een bepaald biochemisch werkgebied een verandering optreedt in de erfelijke eigenschappen.)

Genoemde mutatie doet zich voor in het werkgebied van de donkermakende

melaninesoorten. We onderscheiden twee soorten donkermakende melanine, die ons door polymerisatie het donkere pigment oplevert.

Voor deze polymerisatie van het melanine is een katalysator nodig, die gevonden wordt in het pigmentontwikkelingsenzym, dat een product is van het cellulaire ribosoom na aflezing van het betreffende gen van het cellulaire DNA. Dit enzym kent vele beïnvloedingsfactoren, zoals o.a. U.V.-stralen en het MSH-hormoon, dat door de hypofyse wordt aangemaakt.

Door een puntmutatie in dit gen, dat verantwoordelijk is voor de productie van het pigmentontwikkelingsenzym, ontstaat slechts een beperkte aanmaak van het donkermakende-melanine-I (omber-teerschtig van kleur), dat meestal zwart wordt genoemd. Wel wordt echter het donkermakende-melanine-II (sienna-gebrand-achtig van kleur) tot ontwikkeling gebracht.

Daardoor ontstaat een mutatie, die een duidelijk afwijkend patroon krijgt van het gebruikelijke klassieke beeld. Een ander bewijs, dat de mutant bij de ont-

wikkeling van deze pigmentgroepen gezocht moet worden, kan worden gevonden in het veelvuldig optreden van lichte bontvorming ten gevolge van storingen in de productie van het pigmentontwikkelingsenzym.

In de mutant is nu de melanine wel aanwezig en zendt zodoende ook hormonale signalen uit, maar kan niet meer naar buitentrede, omdat het verantwoordelijke enzym niet bijdraagt aan de uitingsfase van het donkermakende-pigment-I.

Doordat er in de kanariekleur twee donkermakende en twee lichter makende melaninesoorten actief zijn, terwijl vanuit de kapoetssijs ook nog twee factoren roodachtig bruine melaninesoorten zijn toegevoegd, krijgt men een complex pigmentbeeld, dat niet meer te vangen is in onze huidige gehanteerde formules.

De twee melaninesoorten van de kapoetssijs zijn niet volledig werkzaam, omdat het een zgn. donor- of toegevoegd melanine betreft. Toch kan vanuit deze zgn. restfactor misschien menige mutatie verklaard worden, omdat deze factor teveel is in een kleurcel (evenals trouwens het roodcarotinoïde) en daardoor zorgt voor een zekere overdruk in de kleurcel. In hoeverre deze overdruk verantwoordelijk is voor het mutagene vriendelijke karakter van de kanarie als soort na de invoering van de Kapoetssijs kan ik niet vaststellen. Ik kan alleen constateren, dat, na de invoering van de Kapoetssijs, de kanarie meer en sneller is en pleegt te muteren dan in alle jaren daarvoor. Enig verband zal er dan ook wel zijn.

Algemeen bekend moet zijn (- de meeste kwekers en keurmeesters zullen het wel reeds - al of niet bewust - waargenomen hebben -), dat alle kanariekleuren, in resp. vijf (gepigmenteerd) en drie (onpigmenteerd) kleurgradaties per kleurslag zijn waar te nemen.

Hoe deze kleurgradaties ontstaan is in feite nog een niet ontsluitend geheim. Ik neem aan, dat hier sprake is van een samenwerkingsverband tussen de genen, die staan voor het pigmentontwikkelingsenzym, het pigmentgroeperingsenzym en de zgn. "B" uit de nu nog gehanteerde formules voor vastlegging van de erfelijke eigenschappen. Ten aanzien van deze drie genoemde be-

use!

De!

grippen kan men niet meer uit de voeten met de oude formules en zal men nieuwe wegen moeten zoeken, terwijl ook nog heel wat onderzoek gepleegd moeten worden.

Zoals ik reeds eerder schreef: "Er zijn in de gepigmenteerde kleurslagen vijf gradatietypes per kleurslag te onderscheiden!" Ik geef die aan door de typen te nummeren met de Romeinse cijfers I t/m V. Zonder tot ingewikkelde redeneringen te komen of te willen opstellen, ontdekte ik dat de types I, II, IV en V zijn opgebouwd uit zgn. tripletten (dit zijn drie-combinaties van kleureigenschappen, die samen één uitingspatroon hebben), waarbij het opvalt dat type I en V, en II en IV elkaars totale tegenpolen zijn en haaks op elkaar staan in kleuruiting, terwijl ze technisch gesproken opgebouwd zijn uit dezelfde kleur-erfactoren. Door inwerking van de pigmentontwikkelings- en pigmentgroeperingsenzymen ontstaan hier geheel andere kleuruitingen, vooral ook omdat het zgn. start-triplet van het cellulair DNA iedere keer weer vanuit een andere (en vooral ook "gemuteerde") invalshoek wordt afgelezen door het cellulair ribosoom, dat de enzymen en eiwitten levert voor de opbouw van de cel en dus ook van de kleurcellen. Alleen bij type III kan men van een zelfstandig (lees "onafhankelijke") fungerende uiting spreken in twee verschijningsvormen door inwerking van enzymen en slechts twee startposities. Het onafhankelijke karakter van de kleuruiting komt dan tot stand door de toegevoegde waarde van één factor. Het is daarom ook verklaarbaar, dat vele kleurslagen een plotselinge terugval kennen op een zgn. uitgekweekte rest-factor, die in de genen van de vogel nog aanwezig is, hoewel volgens de geldende formulering zo'n vogel niet te verwachten zou zijn.

De oorzaak van dit verschijnsel moet gezocht worden in het start-triplet van het cellulair DNA van de kleurcellen voor de aanmaak van de melaninen. De producten van de cellen zijn de enzymen aangemaakt in de fabriek van de cel "het ribosoom".

Deze enzymen, zoals de reeds genoemde pigmentontwikkelings- en pigmentgroeperingsenzymen, laten daarop de pigmenten uit de melanine tot ontwikkeling komen in de patroongroepen eigen aan het karaktersignaal van het cellulair DNA.

Ontstaat er nu een storing in de aanmaak van deze enzymen ten gevolge van een puntmutatie op een gen van het DNA in de fase van de splitsing van het geslachtschromosoom dan krijgen we

een andere vogel, die door de mens kan worden vrijgemaakt van zijn soortgenoten.

Normaal in de natuur verdwijnt zo'n mutatie weer ten gevolge van diverse oorzaken, maar t.b.v. het behoud van de soort. Dit is o.a. een deel van de reactienorm van de soort ten opzichte van zijn leefmilieu.

Bij gedomesticeerde soorten is dit natuurlijk leefmilieu natuurlijk niet meer aanwezig, zodat de mutant zich kan handhaven al of niet met behulp van de mens.

Dit is o.a. het geval bij veel kleur- en vormslagen in de dierenwereld, die tot het nut- of pluimvee gerekend worden. Op deze manier zijn ook de vele vormen kleurvariaties bij kanaries, zebra-vinken, japanse meeuwjes en andere soorten ontstaan.

Vererving:

In de vererving gedraagt onze kanarie en dus ook onze mutant zich niet anders dan elke andere vogelsoort en dus "geslachtsgebonden".

Er zijn slechts drie x- geslachtschromosomen en één y-chromosoom in het spel. Tussenvormen kennen we niet, tenzij we een natuurlijke miskleur (zoals xxy, xyy etc) als verervingsvormen willen gaan aanmerken. Daarnaast kennen we drie vormen van overbrenging van de somatische erfmasse:

1. onafhankelijke overbrenging der somatische erfactoren
2. intermediaire overbrenging der somatische erfactoren
3. gekoppelde overbrenging der somatische erfactoren.

(somatische erfactoren zijn de factoren die in het cellulair DNA aanwezig zijn en een rol spelen bij de totstandkoming van de lichaamsfuncties, waaronder dus ook de kleurvorming d.m.v. melaninen en carotinoiden.)

Tot nu toe hebben de genen, die verantwoordelijk zijn voor het pigmentontwikkelingsenzym en het pigment groeperingsenzym, altijd gekoppeld gegaan met elkaar en het geslachtschromosoom x en y.

Het gevolg was, dat deze erfelijke eigenschappen altijd buiten beschouwing werden gelaten bij het opstellen van verervingsformules voor kleurkanaries. De nieuwe mutant maakt het echter noodzakelijk, dat deze materie wel wordt meegenomen, aangezien we nu niet meer te maken hebben met een mutatie van de melaninefactoren of de andere somatische erfactoren, maar met een tot nu toe aan het geslachtschromosoom gekoppelde gen of genen

voor het ontwikkelen van de melanine (in dit geval het donker-melanine-I).

Wanneer men het gen voor het ontwikkelingsenzym overeenkomstig de oude notatie E⁺ blijft noemen, dan is de mutant E.

Analoog aan de reacties m.b.t. de somatische erfactoren I heerst over I⁺ etc. is hier sprake van E heerst over E⁺ er daar de factor zelf dominant is (dus notatie met een hoofdletter), is het gevolg: "De mutatie is dominant over zijn wildal-lele!"

Desondanks zal verdere studie van de erf-materie noodzakelijk blijven om de patronen, waarlangs de vererving verloopt in zijn geledingen vast te leggen.

We staan nu aan de wieg van een nieuwe mutatie, die misschien ook van grote waarde kan zijn voor de ontwikkeling van nieuwe kleuren of andere mutaties. Ik moge hierbij herinneren aan de 60-er jaren toen we ook te maken kregen met een golf van nieuwe mutaties, waarvoor er vele zijn gebleven en enkelen zijn verdwenen (zoals b.v. de gespikkelde kanarie uit de jaren 62-64).

De nieuwe factor.

Zoals reeds eerder gesteld is, is de nieuwe mutant een puntmutatie op het gen, dat het pigmentontwikkelingsenzym laat vervaardigen, waardoor in het ribosoom van de cel geen eiwitsynthese plaatsvindt ten aanzien van het donker-melanine-I en er geen donker pigment ontstaat.

Gevolg:

Donker-melanine-I (DM) is terugtrekkend geworden in ongeveer 50% van de kruisingsmogelijkheden, wanneer de puntmutatie in het spel is, waardoor het donker-melanine-I (DM2), het lichter-melanine-I en II (LM₁ en LM₂) kunnen optreden.

LM₁ en LM₂ zijn recessief ten opzichte van DM2, zodat in de nieuwe mutatie DM2 dominant is, wanneer een vogel uit de groenserie in het spel is.

Donker-melanine-II is donker-siennakleurig bruin als uitingsvorm waardoor het uiterlijk wezen van de vogel bruinig zal zijn.

De mutant is in eerste instantie ontstaan met de Ivoorfactor als katalysator, zodat het bruin gesluierd getoond wordt. Dit is waarschijnlijk de reden van de moeilijke herkenbaarheid van de mutatie.

Taak:

Verbetering van de herkenbaarheid van de mutatie door inbreng van de factor in die soorten en kleuren, opdat de vogel op tentoonstellingen als soort herkenbaar wordt.

Oplossing:

1. De nieuwe factor zodanig zuiveren van neveninvloeden, dat zijn vereringspatronen en -relaties duidelijk kunnen worden vastgesteld. Hiervoor lijkt het mij het beste de nieuwe mutant te kruisen aan een "homozygote groene harzerpop" en door middel van een lijnteelt (vader/dochter en moeder/zoon) de mutagene factor uit te zuiveren.

2. De factor herkenbaar maken door kruisen aan kleurslagen, die zich hiervoor lenen. Gezien het karakter van de mutatie lijken mij de volgende kruisingen de meest aangewezen:

a. Mutant x groen-opaal og agaat-opaal

Dit wegens het oplossend vermogen van opaal op de bruinkleuring. Hierdoor zou waarschijnlijk een iets helderder vogel kunnen ontstaan kunnen ontstaan met een fijne en duidelijke bestreping, waardoor de herkenning gemakkelijker is.

b. Mutant x Brons-mozaiëk of agaat-mozaiëk of omgekeerd.

Zowel rood- als geelfactorig mozaïek is hierbij te gebruiken. Door deze combinatie kan het pigmentgroeperingsenzym getest worden in de nieuwe factor.

c. Mutant x grijsvleugel.

Doordat de grijsvleugel juist een mutant is van het in de vorige suggestie genoemde pigmentgroeperingsenzym is het dus ook interessant om na te gaan in hoeverre het pigmentverstrooiingseffect beïnvloed wordt door de mutatie.

d. Mutant x groen-pastel.

Waarschijnlijk zal deze kruising geen verbetering opleveren, omdat de pastelfactor een lichter en vlakker beeld geeft, terwijl het bruineffect in de kanariekleur er door bevordert wordt, omdat juist de twee lichter makende melaninesoorten door het pasteleffect iets meer zeggingskracht krijgen.

e. Mutant x lizard.

Ook hier hebben we een vogel, die onder invloed van het pigmentgroeperingsenzym zijn kleurpatronen heeft gekregen.

Omdat het mijn verwachting is, dat zich binnen zeer korte tijd meerdere mutanten zullen melden (één mutant heeft zich al aangediend en wordt melaninecentraal genoemd), is het wenselijk dat alle mutanten scherp in de gaten wordt gehouden. Het is daarbij belangrijk, vooral de hele voorgeschiedenis bij de tot standkoming te vermelden. Indien gewenst wil ik hierdoor wel als coördina-

tor dienst doen, maar laten we in de komende jaren uiterst voorzichtig zijn met nieuw optredende mutaties

Ik hoop, dat ik hiermee iets heb kunnen bijdragen aan het tot stand komen van nieuwe kleuren en wens iedere kweker veel succes bij het kweken van vogels.

Henk Willemsen.

Naschrift

Maar nu....!

Inderdaad als men het doordachte artikel van de heer Willemsen leest en vooral herleest, en op je in laat werken, dan kom je tot een voorzichtige conclusie en wel de volgende: Dat het nu zeker de tijd is om de vinger aan de pols te houden en de ontwikkelingen die er gaande zijn op de voet te volgen.

De ontwikkelingen die er zijn verdienen onze aandacht, waarbij we geen tijd verloren mogen laten gaan.

Anders gezegd, het broedseizoen 1984 zal ons antwoord moeten geven op de vele vragen die er zijn en die de opgebouwde veronderstellingen kunnen bevestigen of ontkennen.

Het artikel van Willemsen zal door zijn wetenschappelijke aanpak bij sommige lezers enige weerstand opwekken.

Wij hebben daar begrip voor, maar om het - hoe en waarom - te doorvorsen is het nu eenmaal noodzakelijk de aanwezige wetenschappelijke kennis als basis te nemen.

Wanneer straks de verklaringen er zijn en we weten wat we moeten doen en laten, dan pas is het mogelijk de gehele materie samen te vatten in op de kweekpraktijk afgestemde formules.

Er is dan ook door enkele liefhebbers die zich met de mutanten bezig houden, de afspraak gemaakt dat we straks na het broedseizoen de nakweek van diverse proefparingen objectief en kritisch gaan bekijken.

Zoals de som van uitkomst van bepaalde paringen gaan vergelijken.

Vooraf wordt geadviseerd de mutanten te exposeren, zodat de keurmeester die deze vogels onder ogen krijgt zijn visie op het keurbriefje geeft.

Bij deze is dit verzoek aan de heren keurmeesters gericht. Hun oordeel is uiteraard bepalend of mutanten het waard zijn om opgenomen te worden in het "vraagprogramma".

In grote lijnen gezien maken we verschil tussen "eumelanine" en "phaeomelanine", respectievelijk zwart en bruinmelanine, d.w.z. er zijn twee soorten melaninen.

Eumelanine, staafvormig, variërend van zwart tot donkerbruin, phaeomelanine, bolvormig, variërend van roodbruin tot lichtbruin, zelfs tot geel toe.

Dit houdt in dat de twee soorten melaninen, verschillende "kleurtypen" zijn.

Zo onderscheidt Willemsen twee typen, "donkermakend" pigment I en "donkermakend" pigment II, t.w. "omberkleurig" en "siënnakleurig". Omber is een bruine kleurstof, die gewonnen wordt in Italië, uit donkerbruine vette klei.

Terrasiëna, siëna, okerkleurige stof die vooral in Toscana en het Harzgebied wordt gevonden.

De "soortkwaliteiten" van melaninen geven een specifiek pigmenteffect, waardoor een variatiebreedte in de kleur, verschijningsvorm, ontstaat.

Willemsen onderscheidt vijf gradatietypen, nr. III ziet hij als de "onafhankelijk" werkende kleur, c.q. pigmenteenheid. De gradatietypen I en V, II en IV kunnen we beschouwen als plus en/of min afwijkingen ten opzichte van type nr. III.

Enzymen, populair gezegd, eiwitplitsers regelen de ontwikkelingsgraad en groepering (ligging) van de soortkwaliteit van de melanine.

Op hun beurt wordt dit op zich ingewikkelde proces door factoren geregeld.

Wanneer we vast kunnen stellen, volgens welke wetmatigheden, dus erfelijkheidsregels, een en ander verloopt, dan is het zaak om formules op te stellen.

De door ons gehanteerde formules, inmiddels alweer 20 jaar in gebruik, zullen mogelijk aangepast moeten worden.

Ontwikkelingen in de vorm van mutaties en wetenschap staan niet stil.

Middels microscopisch onderzoek (Beckman) 1965, is bij de capuzensijs alleen het bezit van zwartmelanine vastgesteld. Willemsen stelt dat de capuzensijs aan het "kleurbezit" van de kleurkanarie twee roodachtige bruine melaninesoorten heeft ingebracht.

Ondanks dat indertijd bruinbezit bij de capuzensijs niet is gevonden, is de signalering van dit gegeven zeker niet denkbeeldig.

Want de ingebracht capuzensijsmelanine bij de kanarie, althans wat overgebleven is, de "restfactoren", zou gemuteerd kunnen zijn.

Het is heel opmerkelijk dat bij sommige bruinepigmenteerde kanaries, juist bij

use!

de mutanten, een roodbruine vosskleur is waar te nemen.

En juist bij die kleurdragers is een typische bijkleur te zien. Dit heeft al als gevolg dat deze mutanten (de mutant uit Eersel) in Frankrijk "topaas" wordt genoemd.

Op zich niet zo vreemd, we hebben immers ook agaat en opaal. Het is een bekend gegeven, dat een "erfmassa", waarvan het werkzame deel verspreid ligt over verschillende soort variteiten. (kanarie- en capuzensijfactoren) door het samenbrengen van combinaties kan leiden tot nieuwe kleurtypen.

Een ander gegeven dat we goed voor ogen moeten houden is: factoren zijn – verdelingseenheden – die elkaars werking kunnen ondersteunen, belemmeren, beletten of maskeren.

Ook kunnen zij hun verschillende werkingen in één vogel verenigen.

Door waarneming, vergelijking en experimenteren, kruisingen, kan een wetmatig verloop worden vastgesteld, mits een groot aantal proefparingen met gelijke uitkomsten wordt toegepast. Wanneer we terugblikken naar de jaren zestig, dan constateren we dat de meeste mutanten, o.a. pastel, ino, satinet, ontstaan zijn uit roodfactorige pigmentvogels. Dan kan het haast niet anders dat capuzensijfactoren in deze mutaties een aandeel hebben gehad.

Als we nog iets verder terugkijken, de ivoorkleur verscheen ook het eerst als roodfactorig produkt.

Wij zijn de mening toegedaan dat verdere publicatie over de mutaties dan pas zinvol is als er zekerheden zijn verkregen. In het kader van deze publicaties is het goed te weten, dat ook in het Oosten van 't land een mutant is ontstaan. (v. Haaff)

Van deze mutant, ook hier speelt bruinmelanine een rol, weten we, ondanks dat zij er al enkele jaren is, nog te weinig af. Al met al tekenen die er op wijzen dat ons nog het een en ander te wachten staat.

H. J. Veerkamp

Vererving in selectie bij onze zangkanaries

Bij het opbouwen van een zangstam zijn er verschillende mogelijkheden. Het kan door één stamvader (A) maal 3 of 4 poppen waarbij de jonge vogels (halfbroer maal halfzuster) worden gekruist. Daarnaast kan men ook nog een tweede lijn opzetten: stamvader (B) maal 3 of 4 poppen welke jongen daaruit men ook weer halfbroer maal halfzuster kruist. De vogels dienen wel eenzelfde zangstructuur te bezitten. Als men een en ander goed op papier zet, kan men jaren vooruit.

Daarnaast kan men ook nog poppen uit de lijn van stamvader A maal mannen uit de lijn van stamvader B kruisen en poppen uit de lijn B met mannen uit de lijn A.

Bij de opbouw van een zangstam is selectie onontbeerlijk. Gezondheid, grootte, voereigenschappen, aantal eieren, gedrag, zangprestaties, onderdelen van toeren bijvoorbeeld goede staaltonen, fluiten, fluitenrollen, tjokkenvormen etc. of het ontbreken van bepaalde toeren of te veel samengestelde toeren zoals tjokbellen, tjokfluiten en andere afwijkende vormen, zijn allemaal zaken die bij de selectie in het oog moeten worden gehouden. Deze eigenschappen, goede zowel als slechte, dienen in het kweekboek terug te vinden te zijn. Als bepaalde afwijkende eigenschappen worden overgeërfd aan de jongen, zijn de vogels niet geschikt voor verdere kweek. Meestal wordt er te veel aandacht aan de hoofdtoeren besteed. Waterslag is wel noodzaak maar geen hoofdzaak. Naast de hoofdtoeren zijn er nog diverse toeren die de waterslager tot een mooie zangvogel maken en dit geldt evenzeer voor de harzer. Een zeer aan te bevelen vorm van lijnteelt is het meerdere kwekers te zamen dezelfde zangverwante vogels te gebruiken. Hierdoor kun je onderling uitwisselen en loop je minder risico om negatieve eigenschappen of andere zangstructuren in te kweken.

Naast de vermelde mogelijkheden van lijnteelt is er nog een vorm welke momenteel hier en daar wordt toegepast en geprezen omdat snel een zanglijn is op te bouwen. Deze methode berust duidelijk op incest teelt. Men begint met één stamvader en één stammoeder. In

de tweede generatie zet men de stamvader op twee dochters en een zoon op de stammoeder. In de derde generatie weer 2 dochters uit de tweede generatie maal de stamvader en een zoon op de stammoeder. In de derde generatie weer 2 dochters uit de tweede generatie maal de stamvader en een zoon uit diezelfde generatie op de stammoeder. Daarnaast zet men nog een zogenaamde gemengde lijn op van nakomelingen van de stamvader maal nakomelingen van de stammoeder (broer maal zus).

Men verwijst voor dit systeem naar de veeteelt waar dit ook en met goed succes wordt toegepast. Tegen deze vorm van lijnteelt heb ik wel mijn bedenkingen. Alhoewel er altijd, juist ook bij deze vorm, wordt gewezen naar een goede selectie wijst de praktijk vaak anders uit. Men selecteert naar de andere kwekers, meestal beginnende liefhebbers. Vogels met duidelijke afwijkingen zoals dubbele staart, gebreken aan pootjes etc. komen nogal eens op de keurtafel; het zijn wél degeneratieverschijnselen.

Kijk, bij de veeteelt worden veel strengere normen toegepast. Men selecteert zeer grondig na strenge keuringen door zeer deskundigen. Ook daarna worden die geselecteerde dieren regelmatig streng gekeurd alvorens ze voor de fok worden gebruikt. Als bijvoorbeeld een stierkalf zo'n periode doorkomt wordt hij bovendien eerst nog eens uitgeprobeerd op pinken en de uitkomst van die nafok is dan bepalend voor de voortzetting van het gebruik als fokstier. Zijn die resultaten niet naar wens dan verhuist zo'n beest wel naar de slager. Zo wordt ook gewerkt om goede melkkoeien te verkrijgen. Ik wil maar zeggen, het vergelijk van veeteelt met de kweek van zangkanaries gaat geheel mank. Als wij onze eigen vogels geselecteerd willen zien, zou die selectie door andere bekende kwekers moeten gebeuren. Meestal echter wordt er geselecteerd op de zangprestaties maar een hoge puntenlijst garandeert nu eenmaal geen prima kweekvogel, daar komt meer bij kijken!

Henk Warmerdam

Oneerlijke praktijken bij de nestbouw

door: Prof. Dr. A. Stolk

De ook in ons land inheemse boomklever *Sitta europaea* beschermt de nestholte tegen spreuwen en andere indringers door het vlieggat met vochtige leemhoudende aarde zo klein te maken, dat alleen een kleine vogel nog passeren kan. Het een en ander wordt heel professioneel gedaan, want als versteviging voor de specie worden ook stugge plantevezels en dierlijke uitwerpselen gebruikt. De Amerikaanse roodborst- of zwartkopboomklever *Sitta canadensis* doet dit als variatie met hars. Overigens gaan die boomklevers op dezelfde manier tot de aanval over om spreuwenesten te roven en zien ze in de tijd dat de spreuwweg afwezig is, kans om met de deskundig vervaardigde specie de nestingang voor de spreuwen te klein maken.

Oneerlijke praktijken (in onze ogen althans, wij moeten de dieren natuurlijk niet vermenschelijken) komen ook in de vogelwereld voor. Verschillende gevallen zijn in dit opzicht bekend geworden en het leek ons daarom goed het een en ander in een artikel te signaleren, zodat wij er allemaal eens op kunnen letten en er diensangaande misschien nog meer bekend wordt.

De dieftiran *Legatus leucophaeus* heeft er zelfs zijn niet vleiende naam aan te danken. De 'misdaad' wordt hier overigens gemeenschappelijk bedreven, want vinden beide partners een nest dat hen voor eigen gebruik bijzonder geschikt voorkomt, dan weten ze onmiddellijk wat hen te doen staat. Zoals wij persoonlijk ondervonden, gaan ze in zo'n geval niet regelecht op hun doel af, maar nemen ze hun toevlucht tot een geraffineerde list. Het gaat alles zo handig in zijn werk dat het wel lijkt dat de dieren het meer bij de hand hebben gehad en de hete operatie misschien wat hebben geoefend.

Eén van de partners begint met provoceren en komt als gevolg daarvan al spoedig in gevecht met de nestbezitters. Met vereende krachten wordt de indringer dan wel verdreven, maar laatstgenoemde houdt de rechtmatige eigenszaken wel zo lang bezig, dat de partner in de tussentijd het nest brutootweg kan kraken. Na de eieren verwijderd te hebben, houdt men dan het nest bezet. Als regel zijn ze daartoe wel in staat, want als echte tirannen leggen ze een behoorlijke agressiviteit aan de dag.

Luid krijsend verjagen ze zelfs vogels die hen in grootte verreweg overtreffen, uit hun privé-gebied.

De spreuwweg is als nestrover werkelijk berucht. Is bijvoorbeeld in staat om een goudspecht *Colaptes auratus* aan de staart (!) uit de zelfvervaardigde nestholte te trekken en deze dan voor het eigen legsel te gebruiken.

Niet alleen het hele nest, maar ook bouw materiaal kan worden gestolen. Dit werd bijvoorbeeld bij de buidelmees *Remis pendulinus* geconstateerd. Heel mooi kan dit ook bij kolibries worden waargenomen. Zo bleek een zuid-amerikaanse Gould-violetoor- of viooltjesoorkolibri *Colibri coruscans* bouw materiaal te ontvreemden uit het nest van een witoorkolibri *Hylocharis leucotis*. De laatste was een vrouwtje, dat haar beide jongen verwarmde en kon in verband daarmee helemaal niets doen. Berustend moest ze toezien dat het ene plukje materiaal na het andere verdween en op die manier bleek na drie dagen een vrij groot gat in het nest gemaakt te zijn. Deze roverij liep voor de witoorkolibri niet zo goed af, want na nog vier dagen was er van het eens zo kunstige bouwsel nog maar een geringe rest over, waarop zich één jonge vogel bevond.

De andere had de afbraak helaas niet overleefd en lag dood op de grond. Daar bleef het echter niet bij, want de volgende dag bleek ook het tweede jong met de resten van het nest verdwenen te zijn.

Een dergelijke schadelijke ingreep schijnt niet in het gedragschema van de kolibries opgenomen te zijn en als gevolg daarvan kan men hierop niet voorzien door doelmatig te reageren. De witoor-moeder deed absoluut niets. Ze zag de ernst van het gevaar absoluut niet in en verweerde zich in geen enkel opzicht bij de plundering. Men moet wel aannemen dat dit alles in het geheel niet tot haar doordrong.

Er is overigens nog een geval bekend bij de witoorkolibri, waarbij de dief het bouw materiaal met dezelfde snelheid weg haalde als het werd aangebracht. Dit ging enige tijd zo door, totdat het vrouwtje blijkbaar het nutteloze van haar arbeid inzag en haar bouw pogingen staakte.

Zoals bekend geeft de kweek van kolibries in gevangenschap grote problemen. Een groot aantal soorten werd nog nimmer in de volière gekweekt. Bij sommige soorten die wat gemakkelijker te houden zijn, is dit een enkele maal gelukt. In dit opzicht vermelden wij de reeds genoemde viooltjes-kolibrie, het robijnkeeltje *Archilochus colubris*, de Anna-kolibrie *Calypte anna*, de Allen's kolibri *Selasphorus sasin* en de wimpelstaart-kolibrie *Trochilus polytmus*. Kreeg men bij zo'n volièrekweek te doen met ontvreemding van nestmateriaal, dan zou men ongetwijfeld denken dat dit in verband met het onnatuurlijke milieu stond. Het is daarom goed om te weten dat die gedragsafwijking ook in de vrije natuur voorkomt.

Kortstaartpapegaaiamadines

Tekst: Cevab Foto: Ton de Bruijn

Het voornaamste kenmerk van de kortstaartpapegaaiamadines laat zich gemakkelijk raden, de ten opzichte van alle andere papegaaiamadines korte staart. Ze hebben bovendien een wat gedrongen lichaamsbouw, hetgeen door die wat kortere staart ook nog eens extra wordt geaccentueerd, en een krachtige snavel.

Het meest bekende ras is de **Peale's kortstaartpapegaaiamadine**, *Erythrura cyaneovirens pealii*. Zie kleurenafbeelding.

De vogels hebben een schitterend op fluweel lijkend rood gekleurde kop- en schouderbevedering. Deze rode veerpartijen strekken zich naar beneden uit tot de kopzijden en daarmee een rood masker vormend. De teugel, kin en een gedeelte van de keelstreek is zwart en dat zwart loopt in een smal bandje links en rechts onder langs het rode masker in een fijn streepje uit en vormt de scheiding met de blauw tot blauwgroen uitlopende bevedering van hals en borst. De overige delen zijn groen met uitzondering van de stuit, bovenstaartdekveren en middelste korte staartpennen welke rood zijn. De ogen zijn bruin, snavel zwart en pootjes licht hoornkleurig. De lengte bedraagt ongeveer 10 à 11 cm.

De vogels welke tot de nominaatvorm, *Erythrura cyaneovirens cyaneovirens*, kortweg **kortstaartpapegaaiamadine** genoemd, behoren hebben eveneens een tot en met de kopzijden uitstrekken de rode kopbevedering maar wat minder sprankelend van kleur. Deze rode veerpartijen strekken zich bij dit ras bovendien ook naar achteren uit tot en met de nek, dus tot aan de mantel. Rug en vleugels zijn blauwgroen welke kleur naar de staart toe groener wordt. Kin-, keel-, borst- en buikbevedering is blauwgroen tot groen. Voor het overige zijn ze gelijk aan het voorgaande ras. De lengte is 11 à 12 cm, ietsje groter dus.

Erythrura cyaneovirens gaughrani verschilt van de nominaatvorm voornamelijk daar waar het de rode kleur betreft van kop, stuit en staart welke bij dit ras donkerder zijn. De nek is vaalblauw, rug, vleugels, en onderzijde groener.

Genoemde drie rassen komen voor op de Fidji eilanden in het zuidwesten van de Grote Oceaan. De archipel omvat ongeveer 320 eilandjes waarvan er ongeveer 160 door mensen worden bewoond. Ze zijn bergachtig en vulkanisch. Het klimaat is tropisch met vooral aan de oostzijde van de bergen veel regen. *E.c.cyaneovirens* komt voor op westelijk Samoa (Upolu); *E.c.pealii* op Kandavu, Malolo, Naviti, Taveuni, Tavua, Vanua levu, Viti levu, Waya, Yanuya en Yasawa; *E.c.gaughrani* op Savaii, westelijk Samoa.

Het zijn bewoners van grasvelden en bosranden en voeden zich in hoofdzaak met graszaden en rjst.

Naast bovengenoemde drie rassen zijn er nog drie rassen omschreven. Elk van deze laatste drie bewonen verschillende van de ongeveer 80 eilanden tellende Nieuwe Hebriden in de Grote Oceaan. De meeste eilanden bestaan uit vulkanische gesteente, zijn bergachtig, dicht bebost en omgeven door koraalriffen.

Erythrura cyaneovirens regia, is bekend onder de naam **Konings papegaaiamadine**. Zie kleurenafbeelding welke overigens niet zo geweldig van kwaliteit is, het betreft een oude opname welke wij nog in ons archief vonden.

Bij de mannetjes zowel als bij de popjes strekt het rood van de kop zich uit tot aan schouder en rug. Bij de mannetjes zijn rug, vleugeldeks en onderzijde volkomen blauw, die van de popjes vertonen vaak een groene was. Lengte ongeveer 11 cm.

Op het eiland Efate, gelegen midden in de Nieuwe Hebriden, komt het ras *Erythrura cyaneovirens efatensis* voor. Deze vogels hebben onder het rood van de kop een brede blauwe band die ver naar achter doorloopt. De groene vleugeldeksveren vertonen blauwe zomen. De rest van de bovenzijde is groen. De mannetjes zijn duidelijk feller van kleur. Als laatste ras is er dan *Erythrura cyane-*

ovirens serena, voorkomend op Aneitum, een eiland van de zuidelijke Nieuwe Hebriden. Ze verschillen van de twee voorgenoemde rassen door een lichtere rode kleur, terwijl de kleine vleugeldeksveren geen blauwe zomen vertonen. Ook bij dit ras is er het bekende verschil tussen man en pop.

De laatstgenoemde drie rassen hebben een zwarte snavel, bruine ogen en donker hoornkleurige pootjes.

De van de Nieuwe Hebriden afkomstige Koningspapegaaiamadines hebben ten aanzien van de drie eerstgenoemde rassen afkomstig van de Fidji eilanden een meer naar boven afgeronde snavel. Het zijn bewoners van bergwouden vaak op grote hoogten, die zich in hoofdzaak voeden met vijgen, de zaden van vijgen, bloesems en in slechts geringe mate met zaden en insecten. Gezien het verschil in levenswijze, voeding en snavelvorm, zijn sommigen van mening dat ze misschien beter tot een aparte soort bestempeld kunnen worden. Ze zouden dichterbij staan bij de **Kleinschmidt's papegaaiamadine**, welke als een aparte soort, *Erythrura kleinschmidti*, beschreven staat en voorkomt op Viti Levu behorende tot de Fidji eilanden. De vogels van deze soort hebben een klein zwart masker en een geelachtig ronde snavel. De bovenzijde is donkergroen, stuit er een gedeelte van de bovenstaartdekveren helrood. Staart zwartbruin, groet gezoomd. Hals en keel geelgroen, rode iris, poten purperachtig. De lengte bedraagt ongeveer 10 cm.

En daarmee hebben we, dacht ik, alle kortstaartpapegaaiamadines genoemd. Zoals in het begin van dit artikel reeds is opgemerkt, is de **Peale's papegaaiamadine** het meest bij de vogelliefhebbers bekend. Het is naar mijn gevoel het enige ras dat in een wat bredere kring wordt gehouden en gekweekt. Ze kunnen redelijk tegen lage temperaturen en behoeven niet perseer constant 'warm gehouden te worden'.

Het best gedijen ze in beplante volièren alhoewel ze ook in broedkooien worden gehouden. In zo'n wat kleinere ruimte blijven ze overigens wel lang snavel. Het is bepaald niet de ideale huisvesting voor deze bewegelijke temperatuurvolle vogels.

Overdag doen de vogels alles samen terwijl het kan voorkomen dat ze de nachten elk op een eigen stekkie doorbrengen. Hun nesten bouwen ze in struiken maar ook maken ze wel gebruik van halfopen nestkastjes. Met grasstengels en cocosvezels maken ze de ruwbouw en daarna wordt met zachte grassen en nalse blaadjes het interieur gestofeerd. De nesten zijn kogelvormig met een wat naar onderen gerichte smalle opening.

De 3 tot 4 redelijk grote witte eitjes (16×12 mm) worden door beide oudervogels gedurende ongeveer 13 dagen bebroed. Op een leeftijd van 5 tot 7 dagen kunnen de jonge vogels worden geïnged, ringmaat 2,5 mm. Als ze ongeveer drie weken oud zijn verlaten ze het nest en keren hierin niet meer terug. Tien dagen daarna zijn ze zo goed als zelfstandig en kunnen ze voor hun eigen kostje zorgen.

Het jeugdkleed is licht groenachtig van kleur, de snavel is geel met wat zwart en in de snavelhoeken vertonen zich blauwe papillen. De bevedering op de kop kan zowel blauw als groen getint zijn. Zodra de snavel zich donkerder begint te kleuren heeft de jeugdruif zijn intrede gedaan en die eerste rui duurt ongeveer 7 tot 8 maanden.

Naast een goed mengsel zaden voor prachtvinken dient ook voldoende onkruidzaden te worden verstrekt in zowel halfrijpe als rijpe toestand. Bovendien is, vooral tijdens de broedperiode maar ook daarbuiten, een goed erivoer met wat gekiemd zaad onontbeerlijk. Beide oudervogels voeden hun jongen en het is opvallend dat ze het voedsel dat ze zelf opnemen eerst enige tijd in de krop houden alvorens het aan hun jongen door te geven.

Hebben we eenmaal een paartje dat met goed gevolg een eerste broedsel heeft grootgebracht, dan kunnen we op meerdere broedsels rekenen. We moeten er echter wel voor waken dat het geen melkkoeien worden als u begrijpt wat ik bedoel.

Kortstaartpapegaaiamadines en met name de Peale's welke door de bevolking in hun verspreidingsgebied Kula Lailai's worden genoemd, zijn schitterende zeer dankbare vogels om te houden en te kweken mits we er echt verantwoord en serieus mee bezig zijn.

Litt.: Monographie der Gattung Erythrura door Zisweller, Güttinger en Bregulla. South Pacific Birds door DuPont.

Kortsluiting Kortsluiting Kortsluiting Kortsluiting

Inleiding.

Voor veel mensen is kortsluiting iets griezeligs, je steekt de stekker in het stopcontact en pats, zekering doorgeslagen. Dus, kortsluiting. Natuurlijk is er een reden dat de zekering doorslaat, dat hoeft echter lang niet altijd kortsluiting te zijn. Zo zal een 6A-zekering zeker doorslaan wanneer gepoogd wordt daar een elektrisch apparaat op aan te sluiten van 3000W, in dit geval is niet kortsluiting maar overbelasting de oorzaak. Omdat bij defecten en bij overbelasting hetzelfde effect gesorteerd wordt spreekt men gemakshalve in beide gevallen van kortsluiting, geheel ten onrechte. Buitendien kan de term kortsluiting veel universeeler toegepast worden, wanneer A iets tegen B zegt en B reageert daarop met een precies geplaatste vuistslag in het gezicht van A, ook dan is er sprake van kortsluiting, maar dan in het gedrag. Nog een andere vorm van kortsluiting is te ver gaande gelijkschakeling, uitvinder C heeft de surfplank "uitgevonden", meneer D is daarover zo enthousiast dat hij 2000 van die dingen aanschaft om goedkoop goederen over de wereldzeeën te vervoeren. Niet alles dat kan varen is gelijktijdig ook geschikt om goederen in te transporteren, dus, meneer D lijdt aan kortsluiting in de hersens. Over weer een andere vorm van kortsluiting gaat dit artikeltje.

Plaats van handeling.

Vogelvereniging X heeft een spreker uitgenodigd om de leden van die vereniging voorlichting te verschaffen over het houden en vermeerderen van vogels, daartoe wordt gebruik gemaakt van het dorpscafé. Helaas is in de achterzaal een bruiloft aan de gang, noodgedwongen moet dus de gelagkamer gebruikt worden als zaal. De spreker bindt de aanwezigen op het hart om vooral niet te verwachten dat resultaten na één jaar bereikt zullen worden, via verschillende voorbeelden probeert de spreker dat te illustreren. Na het houden van een pauze krijgen de toehoorders de gelegenheid om vragen te stellen over het vertelde, daar wordt, zoals gewoonlijk, spaarzaam gebruik van gemaakt. Totdat...

De kortsluiting.

Onder de aanwezigen blijkt een meneer aanwezig die beroepshalve "iets" in planten en bloemen doet, hij deelt de aanwezigen mede het geheel niet eens te zijn met het door de spreker vermel-

de, uit hoofde van zijn vak weet hij wel beter. Je moet maar eens kijken hoeveel nieuwe soorten bloemen en planten er ieder jaar ontstaan door zorgvuldige teeltselectie en door kruising, plantenziektes worden "gewoon" uitgeselecteerd. En, dat wat bij planten kan ook bij vogels, we moeten eens wat meer gaan letten op wat in zijn vakrichting allemaal mogelijk is, dat geldt ook voor de spreker.

Dit, juist dit, doet de inleider niet perspex, niet triplex, maar wel perplex rondkijken, hoe was je nou zo'n varkentje? Voorzichtig vraagt de spreker aan zijn opponent of hij soms lid is van het Simplistisch Verbond, onder hilariteit van de aanwezigen wordt dit lidmaatschap ontkend. 't is jammer. Geladen gaat de spreker in op het geopperde, zijn tegenvoeter is er niet van te overtuigen dat vogels en planten niet gelijkschakeld kunnen en mogen worden, omdat het inmiddels 22.45 u. is geworden wordt de bijeenkomst beëindigd, de spreker moet ook nog naar

huis, buitendien is het voor de man van de bloemen móregen weer vroeg dag.

Het verschil.

Nog niet zolang geleden ontstond in den lande heftige beroering over het gebruik van methylbromide door tuinders; op grond die met deze giftige stof 'ontsmet' is gedijen planten uitstekend, vogels zouden er aan sterven. Land- en tuinbouwbestrijdingsmiddelen zijn al jaren direct of indirect een oorzaak voor vogelsterfte, daar waar bij planten geen nadelige gevolgen afleesbaar zijn is dat bij vogels wel (en duidelijk) het geval. Indien een plant met een virus besmet is (o.a. mozaïekziekte, ruwschillicheid, sla-vergeling, tabaksratel, curly-top, aardappelbladrol) blijft die plant zijn hele leven besmet; virusinfecties bij vogels en mensen zijn van tijdelijke aard, gelukkig wel.

Het is mogelijk om planten virusvrij te maken, dat kan door meristeemcultuur en door warmtebehandeling bij houtige rassen, een nevenaspect hiervan is dat sommige op virus getoetste planten gevoelig blijken te zijn voor weer andere virussen. Bij het toepassen van de zgn meristeemcultuur worden van een geïnfecteerde plant alleen de uiterste vegetatietopjes aseptisch opgekweekt op een kunstmatige voedingsbodem, deze uiterste topjes (ong. 0,1 mm) leveren dan weer virus-vrije planten op. Deze methode wordt veelvuldig gebruikt bij aardappel-rabarber-aarbeichrysanth-fresia en nog veel meer andere planten; deze methode is bij vogels onuitvoerbaar. Vogels kunnen nu eenmaal niet vermeerderd worden door bijvoorbeeld stukjes veer op te kweken op een kunstmatige voedingsbodem.

Door het gebruik van delen van één plant bij veredelingsprocessen ontstaan kloon-cultures, met allemaal een gelijke genetische structuur, ook dit is (gelukkig) bij vogels niet mogelijk. Het simpele gebruik van Colchicine (gewonnen uit *Colchicum Autumnale* (herfsttijloos)), 0,1% in waterige oplossing, maakt van een oorspronkelijk diploïde chromosoombezit bij bv. het Kaaps Viooltje en de *Streptocarpus* een tetraploïd en

De

sel

zelfs een octoploid chromosoombezit. Colchicine heeft een heel merkwaardig effect, het stagneert de celdeling maar laat de kerndeling ongemoeid; als in de cel normaal 1 paar chromosomen aanwezig is verandert dat in twee paren of in vier paren door de toediening van C...

Voor het verkrijgen en/of winnen van kleurvariaties bij bv. Chrysanten wordt veelvuldig gebruik gemaakt van bestraling met röntgen of gammastraling, meestal wordt beworteld stek bestraald. Deze methode heeft opzienbarende resultaten opgeleverd, zoals de cultivar Horim. Uit deze cultivar ontstond later de Miro, deze cultivar heeft een nog betere kwaliteit en opbrengst.

Zowel de stralingstechniek als ook de Colchicine-toediening zijn bij vogels niet toepasbaar, daarnaast zou zo'n ingrijpen als ontoelaatbaar ingeschat dienen te worden. In alle gevallen waarin in de plantenwereld van "veredeling" wordt gesproken gaat het speciaal om concrete zaken, zoals groeisnelheid, ziekteresistentie, opbrengstverhoging, virusongevoeligheid, energiebehoefte etc., al deze zaken kunnen door zeer vakkundige onderzoekers in laboratoria en selectiebedrijven gestalte krijgen.

Maar, of we nu praten over appels, suikerbieten, tarwe, tomaten, aardappels, katoen, snijbloemen of bofgewassen, in al deze gevallen zijn de huidige rassen hybriden ofwel cultivars, bastaarden is wellicht een duidelijker term. Bastaarden tot stand gekomen in laboratoria, met gebruikmaking van de beschikbare gegevens. In feite zijn planten sterk manipuleerbaar, in veel sterkere mate dan bij vogels ooit het geval zal zijn. Daarnaast zijn overal in de wereld, ook in Nederland, genenbanken tot stand gekomen; het materiaal dat in deze genenbanken ligt opgeslagen bestaat uit zorgvuldig verzameld plantaardig materiaal dat door speciale biologen (seedspotters) in iedere uithoek van onze wereld minitius bijeen gegaard wordt.

Waarom? Omdat men zich ook in de plantenwereld allang bewust is van het

feit dat het oorspronkelijke materiaal in haar oorspronkelijke vorm behouden dient te blijven, er mocht eens iets misgaan met al die cultivars/hybriden, daarom!

Onze Vogels vragen een aan planten gelijke zorgvuldigheid van de eigenaar/fokker, laat daaromtrent geen misverstand bestaan. Te menen dat de bij planten in zwang zijnde veredelings-technieken zelfs maar voor een deel ook bij vogels toepasbaar zouden zijn is een ernstige kortsluiting, U mag zelf uitmaken waar. Rondult beklemmend is het gegeven dat bij de veredeling van planten nogal eens misgekleund wordt, onvermijdelijk, de "verkeerde" producten worden in zo'n geval gewoon vernietigd. Vooral bij de plantenziektenbestrijding en in de strijd tegen specifieke virussen blijkt soms dat de bedachte bestrijding niet werkt of onvoldoende effect sorteert, de gebruikte proefplanten gaan met duizenden tegelijk de oven of de vuilniszak in.

Nog nooit is iemand in het harnas gedoken om te protesteren tegen proeven op planten, ook niet als het ging of gaat om verminking en/of verrijking van chromosomaal materiaal. Daarentegen werd en wordt fel geprotesteerd tegen proeven op dieren, het "behandelen" van menselijke en dierlijke erfelijke eigenschappen via ingrepen in de DNA/RNAcode stuit op harde tegenstand. Het oprichten van laboratoria waar de Recombinant-DNA-technieken uitgevoerd zouden kunnen worden op dierlijk (en dus ook menselijk) materiaal is aan zeer beperkende overheidsmaatregelen gebonden; datzelfde gebeurt echter bij plantaardige materialen regelmatig, zulke technieken behoren tot het "vakgebied" van verdelers.

Nee, het is niet mogelijk om vogels en planten gelijk te schakelen, ideeën in die richting moeten onvermijdelijk leiden tot KORTSLUITING!

KALENDER 1984

Kanarievleugel- en Witvleugelparkiet

Beide afgebeelde parkieten zijn ondersoorten van *Brotogeris versicolorus*; de witvleugel is de nominaatvorm *B.v. versicolorus*, de kanarie-vleugel is *B.v. chiriri*.

Het woongebied van de kanarie-vleugel strekt zich uit over grote delen van Brazilië, van de Atlantische Oceaan tot de Mato Grosso en Bolivia, dat van de witvleugel over de Guyana's, Bolivia, Peru en Brazilië (stroomgebied van de Amazone). Deze parkieten behoren tot de zogenaamde dunbekparkieten. Ze zijn allerminst opvallend gekleurd en hun stemgeluid is nu niet bepaald aangenaam. Zij kunnen namelijk doordringend schreeuwen. Daar tegenover staat echter dat er vrijwel geen papegaaiachtigen zijn die zo onvoorstelbaar tam worden als de dunbekken. Dit geldt vooral voor vogels die alleen worden gehouden. Deze volgen hun verzorger waar hij gaat of staat; ze inspecteren zijn broekzakken, onderzoeken zijn oren, haren en neus.

In het wild vindt men deze vogels in de onmetelijke wouden van Zuid-Amerika, maar ook treft men ze wel aan in parken en flinke tuinen. Daar broeden ze in holle bomen, vaak op vrij grote hoogte, maar ook knagen ze wel gaten in de nesten van termieten. Gewoonlijk worden vijf witte eieren gelegd, die door het wijfje in ongeveer 26 dagen worden uitgebroed. De jongen verlaten na circa 8 weken het nest.

In het wild eten deze parkieten allerlei vruchten, knoppen van bladeren en bloemen en zaden. In de volière geeft men ze gierst, kanariezaad, haver en zonnebloempitten en bovendien vruchten, bessen en groenvoer. Tevens hebben ze verse takken van vruchtbomen en wilgen nodig, waar ze naar hartelust op kunnen knagen.

Soms wordt de kanarievleugelparkiet ook wel goudvleugelparkiet genoemd.

MEINDERT DE JONG

KR

Zebravinken in 50 kleurslagen

zwartborst grijs

Tekst: Hans Klören
Foto's: Ton de Bruijn

In 1968 zorgden een paar zebravinken, die duidelijk in tekening afweken, voor nogal wat opwinding tijdens de AZ-Bundeschau. Waren het echte zebravinken of waren het bastaarden?

Opvallend was dat de mannen een erg donkere borst hadden, de borststreep was meer dan 10 mm en de zebra-tekening er boven was nagenoeg niet aanwezig. Ook de snavelstreep was verdwenen. De wangvlekken waren niet meer strak afgetekend, maar vloeiden uit in de nek en boven het oog. Wat echter het meeste opviel was de afwijkende flank- en staarttekening. De stippen in de flank waren ovaaltjes en streepjes in de lengterichting.

Ook de karakteristieke bloktekening op de staart had plaats gemaakt voor lengtestreepjes. Deze tekening, in de lengterichting, was daarom zo opzienbarend omdat tekening in de lengterichting nagenoeg niet voorkomt bij vinkachtigen. Bij de zebravinken was deze tekening helemaal onbekend, zodat argwaan over de raszuiverheid wel te begrijpen was. In de nakweek kwam echter vast te staan dat het hier echte zebravinken betrof, die door een mutatie een verandering in het tekeningpatroon hebben gekregen.

Het duurde niet lang of de eerste zwartborsten waren ook in ons land te bewon-

deren. Vrij snel had de NBvV ook al een standaardomschrijving, toch kwamen de zwartborsten na 10 jaar nog nauwelijks voor op de diverse tentoonstellingen. In 1982 is de standaard voor de zwartborsten aangepast aan de vernieuwde inzichten over deze mutatie en zijn mogelijkheden. In 1983 is bij de NZC begonnen met het stimuleren van de zwartborsten als TT-vogel.

Tijdens Vogel 84 waren eindelijk vrij goede zwartborsten te bewonderen. De aantallen waren nog niet zo groot, maar het begin voor de zwartborsten als tentoonstellingsvogel is er nu. De afgebeelde zwartborstmannen (foto 1) laten twee borsttekeningen zien waarbij één tekening perfect is, maar zo zien wij helaas nog maar zelden een zwartborst. De andere zwartborst op deze foto is een voorbeeld hoe het beslist niet goed is. Het ontbreken van de tekening onder de snavel wordt deze vogel zwaar aangerekend.

De minimum-eis is dat de tekening op zijn minst moet doorparelen tot onder de snavel. Het hoeft dus niet een geheel zwarte borst te zijn, hoewel dat wel de voorkeur geniet. Bij een pop (foto 2) hoort de borst grijs te zijn, helaas heeft de afgebeelde pop een te lichte borstkleur. Deze pop toont wel een prima

staarttekening, in de meeste gevallen blijft namelijk de staarttekening beperkt tot de langste bovenstaartdekveren en aangezien hier overheen de andere staartdekveren liggen, is er van die tekening bijna niets te zien.

De afgebeelde man op foto 3 heeft een wat mindere staarttekening. Bij deze man zijn de grote bovenstaartdekveren nagenoeg helemaal zwart, en dat is natuurlijk ook niet goed. Wat deze man overigens perfect laat zien is de vleugeltekening. Gelukkig zien wij zo'n tekening tegenwoordig vaker, maar dit is niet altijd zo geweest. Door een verkeerde benadering van de zwartborst in de beginperiode dreigde deze tekening verloren te gaan.

De laatste tijd is al verschillende keren gevraagd waarom deze kleurslag "zwartborst" moet heten, helaas moet ik dan antwoorden dat die benaming een wat ongelukkige keuze is geweest. Bij het ontstaan van deze mutatie in Duitsland, viel bij de mannen naast de eerder genoemde veranderingen de zwarte borst op. De kweker heeft toen gekozen voor zwartborst en deze benaming is door de NBvV zondermeer overgenomen. Nu de zwartborsten in combinatie met andere mutaties worden gekweekt blijkt de benaming zwartborst eigenlijk niet juist. Wij kennen b.v. de zwartborst oranjeborst en de zwartborst witborst, twee kleurslagen die absoluut geen zwarte borst hebben en zelfs voor een spootje zwart in de borstbevedering worden gestraft. De benaming zwartborst is dus niet zo gelukkig gekozen, maar wij zullen het ermee moeten doen.

Ervaringen met de Leiblauwe Grasparkiet

Allereerst een overzicht van wat er zoal in de literatuur over deze zeldzame kleurslag geschreven is.

Rutgers, 1955:

De leikleurige komt hier praktisch niet voor.

Taylor en Warner, 1961:

De lichte, middel en donkere variëteit verschillen veel minder van elkaar dan hem blauw, kobalt en mauve. Het is buitengewoon moeilijk om ongewone kleuren in woorden uit te drukken maar het woord "lei" benadert het meest de lichaamskleur van deze vogels, blauwachtig grijs is ook een goede beschrijving.

Deze mutatie stierf bijna uit gedurende de tweede wereldoorlog en degene die overleefden waren allemaal leiblaauw opalinen want de koppeling tussen deze twee factoren blijkt erg sterk te zijn.

Beckman, 1966:

Hij vindt de kleur minder aantrekkelijk dan de gewone blauwserie, maar de combinatie mogelijkheden met andere melanine groeperingen kunnen volgens hem interessante kleuren opleveren.

Een voorbeeld van crossing-over van gesl. geb. factoren zijn de op factor en de sl factor (sl. = slate = lei). De leiblauwe is zelfs in Engeland zeer zeldzaam en de leiblauwe die er zijn zijn allen leiblaauw opalinen.

Om weer normale leiblauwen te kweken zou er weer een crossing-over moeten plaatsvinden, min of meer in omgekeerde richting.

Door gebrek aan animo is de leiblauwe een zeldzaamheid geworden. De oor-

spronkelijke leiblauwe parkiet (met normaal masker dus) schijnt geheel verdwenen te zijn. Van een crossing-over tussen cinnamon en leiblaauw is niets bekend, hoogstwaarschijnlijk liggen deze twee factoren te dicht bij elkaar.

De combinatie cinnamon-leiblaauw moet dan ook tot de zeldzaamheden worden gerekend. Theoretisch zouden we dus kunnen veronderstellen (daar wel crossing-overs tussen opaline en cinnamon en leiblaauw zijn voorgekomen) dat de leiblaauw factor dicht bij de cinnamon factor moet liggen op het X chromosoom.

Door Inte Onsman

Beckman, 1970:

Deze variëteit komt hoogst zelden in Engeland voor en is hier in Nederland niet aanwezig.

In 1970 werd door een vriend van mij twee vogels uit Engeland meegenomen, nl. een hem.bl./sl en een leiblaauw opaline pop.

Deze vogels waren afkomstig van Ceril Rogers een bekende Engelse kleurkweker. Opvallend was dat de hemblauwe man alleen leiblaauw vererfde en geen opaline. Uit het nageslacht van deze vogels wist ik jaren later een lichtleiblauwe split opaline man te bemachtigen. (Een leiblauwe met normaal masker dus). Deze koppelde ik aan een kobalt pop met normaal masker en hieruit kwamen echter alleen zoons. Hieruit selecteerde ik later een kobalt/sl-op type I man, (type I wil zeggen de sl en op factor gekoppeld op één chromosoom) die

op zijn beurt gekoppeld aan een lichtgroene pop (met normaal masker) het volgende opmerkelijke resultaat gaf.

Er vanuit gaande dat de man een type I vogel was (zijn moeder had immers een normaal masker) verwachtte ik dus 50% uiterlijk normale mannen, 25% normale poppen en 25% leiblaue c.q. leigroen opaline poppen.

Wat er werkelijk gebeurde ziet u schematisch weergegeven in figuur 1. In de totaal drie nesten vond op de acht geboren poppen maar liefst zes maal een ont-koppeling plaats van de op en de sl factor. Bij slechts twee poppen bleef de koppeling gehandhaafd.

Eerder kweekte ik uit dezelfde man gekoppeld aan een hem. blauwopaline pop vier poppen waarvan één hem. blauwopaline, een c.o. dus, een kobalt-opaline, nog een c.o. en volgens de normale verwachting één normale kobalt en een middenleiblaauwopaline pop.

Uit al deze kweekuitkomsten blijkt dat de gekoppelde op-sl factoren veel verder uit elkaar liggen dan men tot dusver heeft aangenomen, het zeer hoge crossing-over percentage rechtvaardigt dit. Mogelijke oorzaken van het verdwijnen van deze geslachtsgebonden kleurslag kunnen zijn:

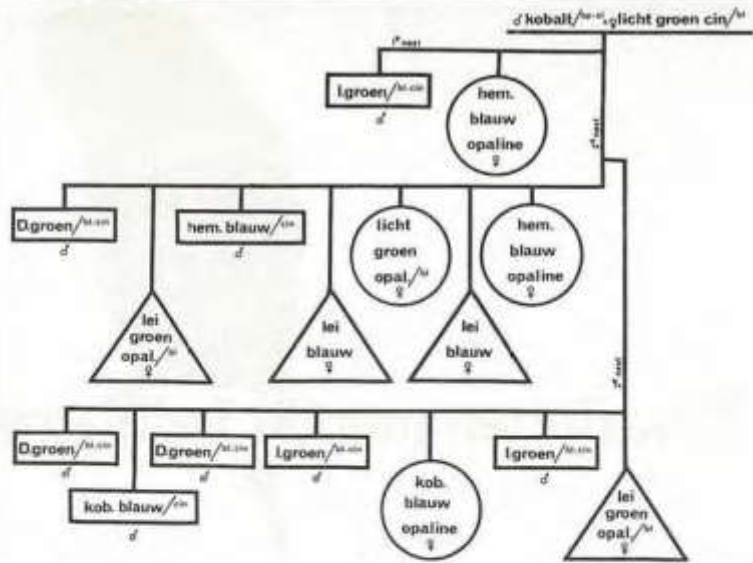
- a) De midden variëteit (kobalt) is zeer moeilijk egaal te krijgen en de kleur is minder briljant dan normaal kobalt.
- b) De lichtleiblauwe (hem.bl.) is in combinatie met de opaline factor, die de kleur iets opbleekt, moeilijk van een (te blauwe) I fact. austr. grijze te onderscheiden, geen tentoonstellingsvogels dus.

De!

Beckman wijst in 1966 al zeer terecht op de kombinatiemogelijkheden met andere melanine groeperingen en inderdaad kan ik mij nu voorstellen dat een middenleiblauwe witvleugel met dubbele violetfaktor een bijzonder fraai contrast te zien geeft. (Deze beide laatste factoren vererven immers autosomaal en dus onafhankelijk) Interessante mogelijkheden voor de kleurkweker.

Deze bijzondere melanine groepering is ook in te kweken in de groen serie, maar komt hierin minder goed tot zijn recht.

In een volgend artikel zal ik proberen wat dieper in te gaan op de vederstructuur van deze zeldzame kleurslag.

LEUK GESCHENK VOLIÈRE KREEKBOEK VOOR VADERDAG extra ALLEEN voor DE MAAND MEI!

23-Rings multimap-systeem. Reeds in gebruik bij enige duizenden vogelkwekers.
 Losse bladen zoals: kweekbladen, kweekkaarten, behaalde prijzen, lijnankweek, stamboom, gekochte-, verkochte vogels, adressen kwekers, T.T.-agencia, fotobladen enz. Kunt U bij ons bestellen. Dus minimale kosten.
 Volière kweekboek compleet met 23-rings multiband f 25,25 Na overschrijving van het bedrag van het door U gewenste, op giro 4076906 t.n.v. JOMA-PRINT, Postbus 5634, 3297 ZG Puttershoek, wordt het U franko toegezonden.
 Volière kweekboek alleen inhoud zonder ringband f 17,-
 Volière kweekboek verkorte uitgave met klemband f 9,75
PRIJZEN ZIJN INCLUSIEF VERZEND- EN PORTOKOSTEN. TELEFOON 01856-2627

VERWEN VADER OP VADERDAG MET EEN Fauna KADO

De Fauna flessenhouder geheel uit kunststof met glazen 1 liter pot. Geschikt voor water of zaad. Elektrisch verwarmd. Dus 3 mogelijkheden in één.

Vakantiesluiting:

Wij zijn wegens vakantie gesloten van 7 juli t.e.m. 29 juli 1984.

is ook het juiste adres voor:

- het kunststof bouwpakket
- t.t. kooien
- voorfronten
- alle kwekersbenodigdheden

Katalogus en prijslijst op aanvraag. f. 2,50 aan geldige postzegels bijsluiten.

„Onze artikelen zijn verkrijgbaar bij iedere goede speciaalzaak, waar niet, informeer op onze fabriek”.

metaalwaren b.v.

Hoofdstraat 138a - 5171 DH Kaatsheuvel
 Telefoon 04167-7 41 14

Natuurlijke beplanting

Prof. dr. Antonie Stoik. Illustraties van de schrijver

Vegetatie-type Amazonsch woud

Aquariumliefhebbers kennen naast de showbak ook het natuurlijk aquarium, waarbij men door het gebruik van planten uit het leefgebied van de gehouden vissen een zo natuurlijk mogelijk milieu tracht te verkrijgen.

Dit is overigens niet alleen een gevoelskwestie, als gevolg waarvan men er in zekere zin voor terugdeinst om een vis uit Azië in dezelfde bak met een plant uit Zuid-Amerika te plaatsen: er zit heel wat meer achter. Voor de kweek, de belangrijkste peiler van de liefhebberij, is behalve een natuurlijke voeding een zo natuurlijk mogelijk milieu een uitgesproken positieve factor. Geen wonder dan ook dat men met inachtneming van de natuurlijke factoren fraaie kweekresultaten heeft weten te verkrijgen. Meermalen hebben wij de verzuchting gehoord dat wij eigenlijk nog veel meer van dat natuurlijke milieu zouden moeten weten, maar bij het merendeel van de soorten ontbreekt daaraan nog wel het een en ander.

Précies hetzelfde kan van de vogels worden gezegd en het leek ons daarom

goed om in een kort artikel hierop eens de aandacht te vestigen. Zegt u nu vooral niet dat dit niets voor u is, omdat u toch niet de geschikte planten in handen kunt krijgen, want met wel verkrijgbare verwante soorten heeft men vaak ook succes. Bovendien zijn bij ons tegenwoordig zoveel exotische kamerplanten bekend, dat het bemachtigen daarvan werkelijk binnen ieders bereik ligt. Een keur van boeken geeft voorlichting bij de verzorging van die planten.

Als voorbeeld van een volière voor Amerikaanse bosvogels uit de noord-oost laten wij in afbeelding 1 het bostype van het zogenaamde New England Forest zien. Dit volière-type is bij uitstek geschikt voor de roodborstlijster *Turdus migratorius*, de musgors *Zonotrichia melodia*, de scharlakenrode of zwartvleugel-tangara *Piranga olivacea*, de

roodflanktowhee of roodgolvink *Pipilo erythrophthalmus*, de nachtegaallijster *Catharus guttatus* en de rode kardinaal *Richmondia cardinalis* of *Paroaria cucullata*.

Uiteraard moet de volière nogal ruim zijn, maar in dit geval is men ook (zoals wij persoonlijk ondervonden) in staat om verschillende van deze soorten tot broeden te krijgen. Niet door geslachtsrijpe dieren apart te zetten, maar gewoon in de gemeenschappelijke volière. Zoals wij persoonlijk ondervonden wordt een groot aantal varens zeer op prijs gesteld, omdat deze de vogels de vereiste privacy geven. Met mos begroeide rotsblokken en een fraai begroeide vijver zijn ideaal.

In afbeelding 2 is een voorbeeld van de afrikaanse jungle gegeven. In een dergelijke volière kunnen met enige zorg en handigheid zelfs orchideeën worden verwerkt. Fraaie grootbladige planten, zoals de bananen *Musa sapientium* en *Musa nana* bijvoorbeeld. Een dergelijk milieu is uitstekend voor de vorkstaarscharrelaar *Coracias caudata* te gebruiken, alsmede voor andere *Coracias*-soorten, zoals de abessijnse scharrelaar *Coracias abyssinica*, de blauwbuikscharrelaar *Coracias cyanogaster*, de gewone scharrelaar *Coracias garrulus*. Ook voor de druppelvlekbaardvogel *Trachyphonus vaillantii*, de geelborstbaardvogel *Trachyphonus margaritatus*, de vuurkopbaardvogel *Trachyphonus erythrocephalus*, de oorvlekbaardvogel *Trachyphonus damaudii* en de koningsglanspreeuw *Cosmopsarus regius*. Eveneens bijzonder geschikt voor de roodsnavelneushoornvogel, maar die tref men hoogstens in dierentuincollecties aan. Om één of meer van de overige soorten in handen te krijgen is doorgaans al moeilijk genoeg. Als bijzonderheid kan nog worden vermeld, dat de laat-ontdekte, zeer zeldzame Kongo-pauw *Afropavo congensis* ook in dit milieu thuishoort. Werd reeds een enkele maal in gevangenschap gekweekt, maar wij zijn ervan overtuigd,

1. Vegetatie-type New England Forest.

2. Vegetatie-type Afrikaans regenwoud

3. Vegetatie-type regenwoud Noordelijk Zuid-Amerika.

dat het in een ruime voliére met de natuurlijke regenwoudbeplanting nog beter zou gelukken. Hetzelfde geldt voor de afrikaanse dwerggans *Nettapus auritus*. Ook zo'n zeldzaamheid, maar het is voor een vogelliefhebber toch altijd interessant om er eens van gehoord te hebben. Hoe hoger de top van onze mooie liefhebberij, des te breder de ('gewone') basis.

Met afbeelding 3 komen wij tot Noordelijk Zuid-Amerika. Fraaie aronskelkachtigen *Araceae* en de soorten van het geslacht *Maranta* (*Maranta bicolor*, alsmede *Maranta arundinacea* bijvoorbeeld) vormen hier het belangrijkste deel van de vegetatie. Een gelukkige omstandigheid is dat verschillende van deze soorten bij ons als kamerplanten zijn te verkrijgen.

Verschillende tangara-soorten horen hier thuis, zoals de roodrug-tangara *Ramphocelus dimidiatus*, de oranje- en zilverborst tangara *Ramphocelus flammigenus*, de kastanje- en rode tangara *Ramphocelus carbo*, of de rode purpertangara *Ramphocelus bresilius*, de roodstuittangara *Ramphocelus passerinii* (ook wel roodrugtangara genoemd), de geelstuittangara *Ramphocelus icteronotus*.

Voorts de Gould-violet-oorkolibrie *Colibri coruscans*, de groene violetoorkolibrie *Colibri thalassinus*, de groene arassari *Pteroglossus viridis*, de arassari *Pteroglossus aracari*, de dubbelgekraagde arassari *Pteroglossus bitorquatus*, de vuursnavel arassari *Pteroglossus frantzii* en de gekraagde arassari *Pteroglossus torquatus*.

Hier moeten ook de wonderschone quetzal *Pharomachrus mocino* en de pauwquetzal *Pharomachrus pavoninus* worden genoemd, waarvan de schitterende veren voor de konings- en priestermantels werden gebruikt, maar dit zijn zulke grote zeldzaamheden, dat wij het slechts voor de volledigheid doen. Tenslotte in afbeelding 4 het aziatische woud. Daar voorkomende soorten zijn de baardvogel *Megalaima mystacopha-*

use!

De

nos, die met de andere *Megalaima*-soorten boomholten gebruikt om te nestelen, de grote, Himalaya- of China-baardvogel *Megalaima virens*, de bruinkop- of Ceylon-baardvogel *Megalaima zeylanica*, de kleine groene baardvogel *Megalaima viridis*, de goudvoorhoofd-baardvogel *Megalaima flavifrons*, de roodvoorhoofd-baardvogel *Megalaima haemacephala*, de blauwkeel- of blauwwang-baardvogel *Megalaima asiatica*, de javaanse kopersmid *Megalaima haemacephala rosea* en de goudkeelbaardvogel *Megalaima frankii*.

Voorts de schamalijsster *Copsychus malabaricus*, de koetijtja of Dayalijsster *Copsychus saularis*, de Seychellenijsster *Copsychus sechellarum*, de Japanse nachtegaal *Leiothrix lutea*, de zilverroot-nachtegaal *Leiothrix argentauris*, de blauwvleugel-siva *Minla cyanouropt-*

ra, de Indische irena, Indische blauwbrug, blauwe feevogel of Irena buulbuul *Irena puella*, de Filipijnse irena, de Basilar irena buulbuul *Irena cyanogaster melanochlamys*, de Indische, tuin- of ganges-brilvogel *Zosterops palpebrosa*, de Timorese brilvogel *Zosterops citrinella*, de roodflankbrilvogel *Zosterops erythropleura*, de Japanse brilvogel *Zosterops japonica*, de bergbrilvogel *Zosterops montana*, de Mano-brilvogel *Zosterops natalis*, de nieuwgynese brilvogel *Zosterops novaeguineae*, de geelringbrilvogel *Zosterops wallacei*, de Hardwick's, oranjebuik- of blauwvleugelbladvogel *Chloropsis hardwicki*, de groene bladvogel *Chloropsis cyanoogon*, de grote of goudvoorhoofd-bladvogel *Chloropsis aurifrons*, de Bengaalse pitta *Pitta brachyura* (ook blauwvleugel- of negenkleurige pitta genoemd), de Japanse negenkleurige

pitta *Pitta brachyura nympha*, de Muller- of bruinkop-pitta *Pitta sordida cucullata* de blauwe pitta *Pitta caerulea*, de kleine blauwe pitta *Pitta caerulea willoughbyi*, de Cambodische blauwstaart-pitta *Pitta ellioti*, de roodbuikpitta *Pitta erythrogaster*, de granaat-pitta *Pitta granatina*, de blauwstaart-pitta *Pitta guajana*, de grote pitta *Pitta maxima*, de blauwnek-pitta *Pitta nipalensis*, de krombekpitta *Pitta phayrii*, de Steere-pitta *Pitta steerii*, de prachtpitta *Pitta superba*.

Mocht dit voor sommigen misschien wat te hoog gegrepen zijn, vergeet dan niet dat een beetje vogelgeografie voor elke vogelliefhebber toch wel degelijk op zijn plaats is. En denk in dit verband nog even aan de top en de basis van de pyramide.

Korte berichten

RINGEN

Om misverstanden te voorkomen herhalen wij nog eens het bericht dat na 30 mei a.s. geen ringen met kweeknummer voor dit jaar nog besteld kunnen worden. We hebben nog wel verenigingsringen in voorraad. Eerste bestelling voor 1985, daarover vindt u in het volgende nummer alle informatie. De prijzen van de ringen zijn, ten opzichte van vorig jaar, ongewijzigd. We vragen u aller medewerking om een goede spreiding in de bestellingen te bewerkstelligen. De vroege kwekers dienen hun ringen voor 1 augustus en de overige kwekers dienen hun ringen voor 15 september te bestellen. Middels een brochure zijn de betreffende ringencommissarissen terzake geïnformeerd.

KWEEKNUMMERS

Juist met het oog op het bestellen van ringen willen we nog eens benadrukken dat elk lid slechts één kweeknummer mag hebben, ook al is hij of zij van meerdere afdelingen lid. Afdelingssecretarissen doen er verstandig aan om bij het opnemen van nieuwe leden te vragen of ze al reeds in het bezit van een kweeknummer zijn. In voorkomende gevallen dat kweeknummer dan duidelijk op de mutatielijst vermelden.

LEDENWERFACTIE

Per 1 april j.l. was de ledenstand 45.223. We blijven op een wat lager niveau dan vorig jaar. Toch blijkt in de praktijk dat er nog heel veel mensen zijn die vogels houden en niet van het bestaan van uw afdeling weten. Trek er eens op uit, het is altijd de moeite van het proberen waard. Op het bondsbureau is propagandamateriaal gratis verkrijgbaar. En natuurlijk wacht er voor elke vijf nieuwe leden die de afdeling aan de bond opgeeft weer een fraai bekertje.

Als nieuwe afdeling kunnen we deze maand noteren de vereniging De Putter in Siddeburen. Van harte welkom en veel succes met uw verdere uitbouw.

LIDMAATSCHAP IS PERSOONLIJK

Opgave van meerdere personen als één lid, bijv. in geval van partnerships, combinaties, gebroeders, gezusters etc., is niet toegestaan. Een lidmaatschap is zuiver persoonlijk.

ZELFKLEVENDE KOONUMMERS

In de laatste tijd aan de afdelingen toegesonden prijslijst centraal magazijn is abusievelijk een drukfoutje geslopen. De prijs van de zelfklevende koonummers is f 6,50 voor de nummers 1 t/m 100, voor elke 25 oplopende nummers méér f 1,-. Verkrijgbaar van 1 t/m 1000.

UITWISSELING

De vogelvereniging in het Westduitse Hünfeld zoekt contacten op het gebied van de kleurkanariekweek met een Nederlandse vereniging. Zij die daar interesse voor hebben kunnen contact opnemen met de secretaris de heer Aibin Streit, Bachstraat 51, 6418 Hünfeld.

OVERLEDEN

Op 29 maart is in zijn woonplaats Aalsi-Waanre overleden de oud keurmeester Sjef Sak op de leeftijd van 67 jaar.

Nog maar kort geleden heeft hij vanwege zijn gezondheid als keurmeester moeten bedanken. Wij wensen zijn vrouw en kinderen veel sterkte om dit verlies te dragen.

Voorts zijn overleden P. Kollau, Tilburg; A. v. d. Geest, Amersfoort; De Haan, Franeker; A. Dijkshoorn, Den Haag; C. Muijt, Nieuwerkerk IJssel; G. Nijland, Neede; H. Bos, Harderwijk; K. Blok, Monnickendam; H. Moerker, Winschoten; Timmermans, Hoofddorp; A. Schutte, Westerhaar; J. v. Vagt, Udenhout; C. van Bakel, Vught; A. v. d. Cingel, Emmeloord; P. Bekers, Steensel; B. Dieveld, Hoensbroek;

Dat zij rusten in vrede.

AFDELING MAASLAND

Maaslandse Vogelvereniging heeft eigen clubgebouw.

Het is er dan uiteindelijk toch van gekomen.

De afdeling Maasland heeft haar eigen clublokaliteit. Met ongeveer een half jaar zelfwerkzaamheid van vele leden heeft, onder leiding van de materiaalcommissaris het bestuur uiteindelijk haar zin gekregen, een eigen verenigingslokaliteit!

Het houten gebouw heeft een oppervlakte van ruim 100m². Een gedeelte is als materiaal-opslagplaats in gebruik. De grote zaal, die voor verenigingsavonden, vogelbeurten, contactavonden e.d. wordt gebruikt voldoet uitstekend. Nadat het gebouw door de burgemeester officieel in gebruik is genomen door het stukslaan van een groot ei waar de sleutel in was verborgen, werd 'In Vogelvlucht' zoals de lokaliteit officieel is gedoopt de definitieve behuizing van de zo bloeiende vereniging.

Intmiddels is gebleken dat door het hebben van een eigen gebouw de belangstelling voor de ledenavonden is gestegen. Iedere vrijdagavond hebben de leden gelegenheid om in het gebouw een kopje koffie e.d. te gebruiken, waarbij kan worden genoeft, gebijart of gekeurd.

Bij het gebouw behoort nog een oppervlakte grond van ± 1800 m². Alles geval in struiken en bomen vormt het gebouw een mooi geheel met de omgeving.

met een ledenbestand van 110 is het voor de Maaslandse Vogelvereniging weer een nieuwe mijlpaal.

Namens het bestuur van de Maaslandse Vogelvereniging.

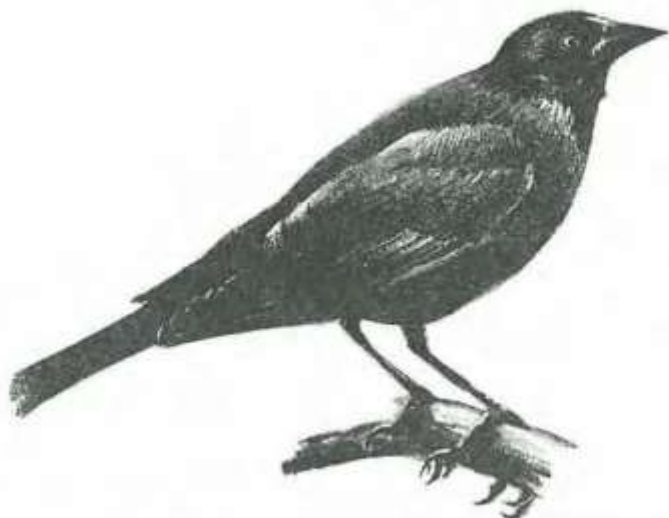
A. Roza.

VAN DE KEURMEESTERS

De heer H. Meekel, keurmeester kleurkanaries, heeft als keurmeester bedankt. Wij zijn hem erkentelijk voor hetgeen hij met betrekking tot de kleurkanarielijfhebberij heeft gedaan.

Ervaringen met de Aziatische glansspreeuw

(*Aplonis panayensis*)

Sinds 1976 houd ik mij bezig met de vogelliefhebberij, eerst met grasparkieten en later met vruchten- en insectentende vogels, meer in het bijzonder met spreeuwsoorten. Naast purperglans-, driekleurglans-, hildebrandt- en jerdonspreeuwen, heb ik ook een paartje Aziatische glansspreeuwen. Deze laatste verblijven in een apart vluchtje van 1.60 x 1.20 en 2 m hoog. Dat vluchtje is beplant met een vlierstruik en de nestkast hangt op een hoogte van ongeveer 1.60 m. De van aard vrij onrustige aziaten heb ik in 1981 gekocht. Ze zijn ongeveer 19 cm groot en in de zomertijd zijn de geslachten uiterlijk goed waarneembaar. De man is matglanzend groen met weinig of geen tekening. De pop daarentegen is in de zomertijd op de kop, hals, rug en staart eender van kleur als de man maar op borst en buik vuilwit met donkere schachtstrepen. De vrije grove snavel en poten zijn zwart, de ogen helderrood met een zwarte pupil. In 1981 en in 1982 werd door de vogels wel gebruik van de nestkast gemaakt maar dit resulteerde niet in eieren leggen en broeden. Begin mei 1983 slee-

pten de vogels stro en bladeren naar de nestkast waarvan daarin een slordig nest werd gemaakt. Op 15 juni zag ik dat de vogels paarden en op 23 juni d.a.v. vond ik in de vlucht een stuk gevallen ei. Op 24 juni vond ik weer op de grond een tweede ei. Het was nog heel en dat heb ik in het nest gelegd. Twee dagen later

W. van Schaik

was het ei toch stuk gemaakt. Op 5 juli vond ik in de nestkast weer een ei en op 6 juli was het tweede ei gelegd. De eischaal was blauw met op de stompe kant talrijke roodbruine stippen. De afmetingen van de eieren waren 2.7 cm bij 1.8 cm. Op 12 juli bleek mij dat beide eieren bevrucht waren. Op 14 juli lag een van die twee eieren kapot op de grond, het andere ei bleef gelukkig waar het thuis hoorde en werd door de pop vrij vast bebroed. Tijdens dat broeden hield de man de wacht in de nabijheid van de nestkast en zodra er volgens hem gevaar dreigde sloeg hij met harde fluittonen alarm om kort daarna vliegensvlug het nest in te gaan. Omdat

het omstreeks die periode erg warm was, zijn er regelmatig verse bladeren onder het ei geschoven en ik vermoed dat dat instinctmatig gebeurde teneinde de vochtigheid in het nest wat op peil te houden. Op 19 juli vond ik op de grond in de vlucht de lege eierschalen en bij nestcontrole bleek mij dat het jong geboren was. De oudervogels voerden het jong met voornamelijk meelwormen die zij eerst op de zitstok doodsloegen. Later voerden ze ook universeel en spreeuwenkorrels. Op 25 juli heb ik de jonge vogel geringd, maar de andere dag was die ring spoorloos. De volgende poging lukte wel, de ring, groot 4.5 mm, bleef aan het pootje. Het jong ontwikkelde zich goed en op 8 augustus vertoonde hij/zij zich voor de vliegopening in de nestkast. Hij lijkt op dat moment erg veel op de pop maar mist dan nog de rode ogen. Op 9 augustus vloog het jong uit en hield zich meestal bezig met bedelen om voedsel. Helaas, een lang leven was de vogel niet beschoren, de andere dag lag hij dood in een hoekje van de vlucht. Al heel vlug daarna zijn de oudervogels het oude nest wat gaan herstellen en op 18 augustus was er weer een ei gelegd, 19 augustus het tweede ei en op 20 augustus zelfs het derde. Dat laatste ei lag echter diezelfde dag al weer stuk op de bodem van de volière. Op 26 augustus bleek mij dat één ei bevrucht was. Op 1 september is het jong geboren. Het werd toch nog onverwacht wat kouder buiten en de oudervogels kwamen in de rui. Toch meende ik dat de jonge vogel daar niets door te kort kwam en op 7 september heb ik een ring aangelegd. Ruim een week later was dat jong helaas ook dood. Het is dus allemaal niet gelukt en toch... ik blijf hopen. Geduld is een goede zaak en in onze liefhebberij gewoon nodig. Vandaar dat ik durf te zeggen dat u van mij nog een artikelje te goed houdt waarin ik kan vertellen over een volledig geslágde kweek.

Fauna

**Fauna
Metaalwaren b.v.**

Hoofdstraat 138a - Tel. 04167-7 41 14
Postbus 146 - 5170 AC Kaatsheuvel

Alles voor de kweker zoals:

Allerlei soorten nestmateriaal o.a.:
sharpi - cri - cocos en sisal
Diverse soorten nestjes en nestkastjes
Kiemapparaat voor dagelijks
gekiemd zaad.

Mexicaanse nonpareil of kardinaalvink/Passerina ciris

Prof. dr. A. Stolk

In het prachtkleed is het mannetje een van de bontstgekleurde vogels die men kent en kan deze soort als een ideale blikvanger in de volière worden beschouwd. Het groen, blauw, geel en rood van het verenkleed contrasteert bijzonder fraai met het groen van de struikbeplanting en ook in de vlucht is het een vliegend juweel. Daar komt nog bij dat met deze soort uitstekend is te broeden, terwijl ook kruisingen met de verwante indigovink *Passerina cyanea* mogelijk blijken te zijn.

Men moet dan ook wel aannemen dat genoemde soorten in een ver verleden uit dezelfde stamvorm zijn ontstaan en dat ditzelfde ook voor de andere *Passerina*-soorten, zoals de lazuli- of lichtblauwe kardinaalvink *Passerina amoena*, de veelkleurenvink *Passerina versicolor* en de regenboogvink *Passerina leclancheri* kan worden gezegd.

Deze uit de U.S.A. en Mexico afkomstige kleurvinksoorten die zonder uitzondering als bijzonder geschikte kooivogels moeten worden beschouwd, zullen ongetwijfeld bij het begin van hun ontwikkeling als soort onderling te kruisen zijn geweest, maar later traden door ingrijpende veranderingen in het kleurpatroon van het verenkleed en gedrags-handelingen bepaalde voortplantingsbarrières op, die de bastaardering bij die soorten tegen moesten gaan.

Voor geïnteresseerde kwekers is het mijns inziens in elk geval interessant om bij genoemde soorten eens te proberen hoe sterk die voortplantingsbarrières momenteel wel zijn en of deze bij de vo-

lièrekweek misschien nog zijn te doorbreken.

Na de winter op Cuba en de Bahama-eilanden te hebben doorgebracht komt de dertien centimeter lange mexicaanse nonpareil op de noordelijke broedplaatsen in de zuidelijke U.S.A. en Mexico. Men trekt 's nachts en in afzonderlijke vluchten van mannetjes en vrouwtjes. De laatste komen enige dagen later aan en kunnen nu na de paarvorming een territorium bezetten. De man claimt zijn rechten met een eenvoudig welluidend lied dat vanaf een boomtop ten gehore wordt gebracht. Hij is daarbij zo geestdriftig dat zelfs 's nachts wordt gezongen.

Het nest wordt als regel op ongeveer één meter hoogte door het vrouwtje in het struikgewas gebouwd, waarbij wortels, bladeren, droge grashalmen, hooi, plantenvezels en spinsel als voornaamste bouwmaterialen blijken te dienen. Het schaalvormige bouwsel blijkt bijzonder stevig te zijn en met dierenhaar, veren en plantenpluizen te worden bekleed. Het legsel bestaat uit drie of vier

vaalblauwachtige eieren, die van een vaag bruinrood vlekkenpatroon zijn voorzien.

Na een broedperiode van twaalf of dertien dagen komen de jongen uit, die door beide ouders en soms uitsluitend door het vrouwtje worden gevoerd. Overigens maakt het luid-zingende mannetje zich verdienstelijk door het verdedigen van het territorium en het nest. Geen enkele indringer wordt geduld en na een waarschuwing zonder meer verjaagd.

Aanvankelijk zijn de jongen vrijwel naakt, maar het verenkleed ontwikkelt zich snel en zo kan reeds na acht tot twaalf dagen het nest worden verlaten. Het vliegen laat dan echter nog veel te wensen over. Ook dit gaat al spoedig beter en geleidelijk kan dan het jeugdkleed ontstaan, dat sterk op dat van het vrouwtje lijkt. Gewoonlijk wordt in het broedseizoen dat van mei tot augustus duurt, tweemaal in hetzelfde nest gebreed.

Eerst in het derde levensjaar komt de man geheel op kleur. Daar gewoonlijk jonge vogels vanuit de winterverblijven worden geïmporteerd, kan men zich gemakkelijk met het geslachtsverschied vergissen. Voorzichtigheid is bij de acclimatisatie geboden en men doet er goed aan om de dieren eerst laat in de lente in een zonnige buitenvolière te laten.

Bij het verblijf in kooi of volière kan het verenkleed wat kleur betreft erg achteruitgaan. Vooral de oranje partijen kunnen na de eerste rui plaatsmaken voor een mat geel op de borst. Toediening van voedingsmiddelen die caroten bevatten zoals eigeel en geschaapte worteltjes, alsmede van grasmee, lucerneklaver en edelgist (Sana), kan dit voorkomen. Men doet er verder goed aan om de dieren ruimschoots van insecten te voorzien.

Als voedsel dient men naast mierenpoppen, meelwormen en insecten ook vruchten en groenvoer te geven, alsmede hennep, maanzaad, negerzaad, witzaad en gierst. Als regel zullen de dieren met dit menu in goede conditie blijven en zowel in de winter als in de zomer in de buitenvolière worden gehouden, mits maar een beschut, goed-verwarmd nachtverblijf aanwezig is.

De mannetjes kunnen nogal agressief zijn. Twee mannen kunnen ook buiten de broedtijd niet samen worden gehouden, terwijl ook de mannen van de andere genoemde *Passerina*-soorten nogal eens moeilijkheden kunnen geven.

Overigens behoeft men met andere vogelsoorten in dit opzicht helemaal niet bang te zijn. Het komt zelfs voor dat de verzorgingsdrift van de mannetjes zo groot is, dat zelfs uitgevlogen jongen van andere insektenetende vogels van voedsel worden voorzien.

De kardinaalvink is een trekvogel die in september/oktober uit het zuidoosten van de U.S.A. naar Cuba, de Bahama-eilanden en Mexico trekt, tot Panama toe. Ook in de volière blijken de dieren dan in de nacht erg onrustig te zijn.

Signalement: De man heeft in het prachtkleed een mosgroene rug en schouders met een goudachtige glans, rode onderdelen, blauwbewaaste zij-kanten, een purperblauwe kleur en hals, rode oogleden, zwarte teugels, een grijze snavel, donkerbruine ogen, donkergrijze poten, een grijszwarte staart met roodachtige veerzomen.

Het vrouwtje is groen met op de boven-delen een goudachtige glans, roodbe-waaste kopzijden en grijsachtige oog-leden.

De mexicaanse nonpareil mag dan bontgekleurd zijn, maar toch valt hij tus-sen het gebladerte van het dichte struikgewas weinig op. Hij valt als het ware door zijn intensieve kleurpatroon in stukjes uiteen, zodat men er helemaal geen vogel in ziet. Komt voor langs bos-randen en in het struikgewas. Ook in tuinen en boomgaarden.

Opmerking redactie:

J. den Hollander in Zulichem hield een paartje in een broedkooi van 70 cm breed, 40 cm diep en 40 cm hoog. In diezelfde ruimte kwamen zijn nonpareils tot broeden. In een nestkastje van 20 cm breed, 15 cm diep en 15 cm hoog, bouwde het popje van touwvezel en ge-droogd gras een nestje en legde daarin drie eitjes.

Het popje broedde ongeveer 15 dagen toen twee van de drie eitjes uitkwamen, het derde eitje bleek niet bevrucht te zijn.

Als voedsel verstrekte hij zaden, un-verseelvoer, meelwormen en C&D eivoer.

De oudervogels voerden redelijk en toen de jongen 15 dagen oud waren vlo-gen ze uit. Op een leeftijd van 8 dagen heeft Den Hollander de vogels een 2.9 mm ring aangelegd. Na het uitvliegen worden de jonge vogels nog gedurende ongeveer drie weken door de oudervogels gevoerd.

Als ze uitvliegen gelijken ze het meest op het ouderpopje. Eer ze volledig op kleur zijn, vooral de mannelijke exem-plaren, ben je ruim twee jaar verder.

Over vogelzaden

Tekst: H.J. Veerkamp
Foto's: Wink

NEGERZAAD

Alhoewel de juiste benaming nigerzaad – *guizatia oleifera* – is, wordt deze aanduiding nooit gebruikt. Negerzaad wordt hoofdzakelijk verbouwd in India en Ethiopië. De plant doet wat onkruid-achtig aan. De bloeiwijze en zaadvorming lijkt op dat van de distel. Negerzaad is bijzonder vetrijk, het ge-perste zaad geeft een hoogwaardige neutrale olie.

Olie die zich met elke soort spijsolie goed laat vermengen. De oogstop-brengrst is wisselvallig, hetgeen dan dui-delijk van invloed op het prijspeil is. Een niet onbelangrijke rol speelt daarbij dat vrij snel een exportbeperking of export-verbod wordt ingesteld. Prijsstijgingen van soms enkele guldens per kg is dan niet vreemd.

De kiemkracht van negerzaad is bijna niet te garanderen. De landen van her-komst bezitten als het ware een monopolie. De handel is afhankelijk van wat men wil en kan exporteren.

Het negerzaad uit Ethiopië bevat af en toe een typisch grijsachtig zaadje met een wat ruwe zaadhuid. De juiste naam van dit zaadje is onbekend, het is een zogenaamd 'woestijnzaadje'. Het heeft de eigenschap, dat zodra het met water in aanraking komt opzwellt.

In enkele minuten zuigen de capulaire cellen zich vol. Er ontstaat dan een vlok-kig, donzig zaadlichaampje. Moeder Natuur heeft hier de bedoeling mee, dat het vocht wat nodig is om het zaad te ontkiemen wat vastgehouden wordt.

In droge gebieden met een minimale regenval hebben vele zaden deze eigenschap.

Komen er 'woestijnzaadjes' in neger-zaad voor, dat gebruikt wordt als kiem-zaad, dan komt van het kiemen weinig terecht. Het zaad blijft te lang vochtig en gaat gisten en is dan ongeschikt om aan de vogels te geven.

Negerzaad wordt door de meeste vogels gaarne opgenomen. Het staat bij de vogelliefhebber dan ook hoog aan-geschreven. In goede mengsels mag negerzaad zeker niet ontbreken.

Gemiddelde waarde:	Negerzaad
Vocht	6,8%
Ruw eiwit	20,7%
Ruw vet	42,2%
Zetmeel en suikers	13,1%
Ruwe celstof	13,5%

Negerzaad heeft een gunstig amino-zurenpatroon en bevat als één van de weinige vogelzaden: calcium, fosfor en mangaan.

Over het keuren van tropen etc. Slot

vervolg enkele belangrijke afspraken of besluiten

Als de verlengde staartpennen (veren) langer zijn dan aangegeven in de betreffende standaard wordt hiervoor niet gestraft tenzij dit naar de indruk van de keurmeester een storende indruk geeft t.a.v. het model van de vogel. In de standaard wordt alleen de minimale lengte aangegeven.

De jap. nachtegaal moet twee of vier halve maantjes op de staart hebben, deze dienen symmetrisch aanwezig te zijn.

Bij een ongelijk aantal of het niet symmetrisch aanwezig zijn van deze maantjes wordt dit gestraft met minimaal 1 punt in de rubriek tekening en bevedering, dit naar gelang de ernst van de fout.

Het missen van de flanktekening bij de zilverbek of loodbek wordt gestraft met maximaal drie punten in de rubriek tekening.

Het missen van de witte stippen op de broekbevedering van het blauwgrijs-roodstaartje wordt gestraft met minimaal 1 punt in de rubriek tekening, naar gelang de ernst van de fout met meer punten.

Niet gevraagde bastaarden zoals bastaarden van grote parkieten/agaporniden/duiven en kwartels, geven we vijftien punten voor kleur en vijftientig punten voor tekening.

Bij de Chinese dwergkwartel staat bij de kleuromschrijving 'de grijsblauwe borst grenst aan een witte band, men dient te lezen' de grijsblauwe borst grenst aan een zwarte band.

Zebravinken met kuif keuren in die schaal waarin deze naar zijn lichaamskleur thuis hoort. De kleur en tekening van de kuif moet geheel voldoen aan de onderdelen zoals deze gelden voor de zebra-vink zonder kuif. De kuif moet rozetvormig zijn met in het middelpunt centraal gelegen op de kop. Opetaande veertjes of andere kuifvormen zijn fout. Kleine fouten of afwijkingen in de kuifvorm worden bestraft met hooguit 2 punten in de rubriek kop en snavel. Is de fout zodanig dat er meer punten moeten worden afgetrokken, dan worden deze punten in mindering gebracht in rubriek 1 onder model.

De getekende zebra-vink dient gekeurd te worden in schaal 3.

Niet erkende kleurslagen zebra-vinken dienen gekeurd te worden in schaal 3. De poppen van de volgende kleurslagen zebra-vinken zijn niet in het vraagprogramma opgenomen omdat deze moeilijk te herkennen zijn, en dus geen aanwinst zijn voor de tentoonstelling. Deze worden gekeurd in schaal 3:

- Zwartborst grijspastel
- Zwartborst bruinpastel
- Zwartborst witborst bruin
- Zwartborst witborst grijs
- Phaeo

De Timor zebra-vink dient men te keuren op het blauwe keurbriefje voor zebra-vinken.

De nieuwe kleurslagen zebra-vinken die zijn opgenomen in het vraagprogramma keuren we in schaal:

- Bruine bleekrug
man schaal 1 / pop schaal 4
- Zwartborst bruine bleekrug
man schaal 1 / pop schaal 4
- Zwartborst grijspastel
man schaal 2 / pop schaal 3
- Zwartborst bruinpastel
man schaal 2 / pop schaal 3
- Zwartborst witborst grijspastel
man schaal 2 / pop schaal 3
- Zwartborst witborst bruinpastel
man schaal 2 / pop schaal 3
- Phaeo
man schaal 2 / pop schaal 3
- Grijze bleekrugpastel
man schaal 1 / pop schaal 4
- Grijswang
man schaal 2 / pop schaal 4
- Bruinwang
man schaal 2 / pop schaal 4

De volgende kleurslagen zijn wel als concept in de standaard opgenomen maar komen nog niet voor op het vraagprogramma, dus worden gekeurd in schaal 3 zowel mannen als poppen.

- Bruinmasker
- Zwartborst bruinmasker
- Bruine bleekrugpastel

De volgende kleurbenamingen veranderen.

- Dom. zilver
Grijspastel
- Dom. creme
Bruinpastel
- Zwartborst dom. zilver
Zwartborst grijspastel

- Zwartborst dom. creme
Zwartborst bruinpastel

e. Grijsvleugel

Witborst grijs

f. Bruinvleugel

Witborst bruin

g. Zilvervleugel

Witborst grijspastel

h. Creme vleugel

Witborst bruinpastel

Niet erkende kleurslagen jap. meeuwen keuren in schaal 3

De witte jap. meeuwen met kuif keurer in schaal 4. De kleur en tekening punter tellen we dan bijelkaar.

De benaming van de lichtbruin-creme jap. meeuw wordt creme en dient gekeurd te worden in schaal 3.

Afwijkingen in de snavelkleur t.a.v. de jap. meeuw moeten in de rubriek kleur worden gestraft.

De witkop valkparkiet wordt witmasker genoemd omdat hier geen sprake is van een witte kop maar van een wit masker. De zilvergrijze valkparkiet wordt grijspastel genoemd, omdat deze benaming ook bij andere vogelsoorten gebruikt wordt.

Bij de bonte valkparkiet dient u te lezen dat het bontpercentage 40% tot 60% moet zijn.

De poppen van de Ag. Cana en de Ag. Taranta zijn geen effen vogels en worden derhalve gekeurd in schaal 1.

Voor het keuren van bonte agapornider geldt een bontpercentage tussen de 40% en 60%, terwijl het streven gericht dient te zijn op symmetrisch getekende vogels, waarbij de aaneengesloten veervelden egaal van kleur dienen te zijn.

De kleurmutaties met bont zoals zee-groenbont/zeegroenpastelbont en licht-groenpastelbont kunnen, wegens he ontbreken van voldoende kleurcontrast, niet voor 'n hoge puntenwaarde ring in aanmerking komen.

De stuitkleur van de pullaria is nie groen maar **kobalt**.

Bij de roseicollis ontbreekt de aanduiding van de gele duimveertjes die aanwezig zijn op de vleugelbocht.

De stuitkleur van de nigrigenis is niet violet maar groen.

De stuitkleur van de lutino liliana is nie groen maar geel.

Bij goede verzorging meer plezier van bloemen

De rugdekkeur van de lichtgroenpastel is niet licht olijfachtig groen maar groenachtiggeel.

Bij de barnard parkiet dient u te lezen dat de gele nekband in de nek iets onderbroken mag zijn.

De roodbuik turquoisine (man) waarbij het rood doorloopt tot de ondersnavel kan alleen bij een egale borstkleur 17 punten krijgen in de rubriek kleur en kleurregelmaat.

Als de grasparkiet een normale vleugeltracht heeft, wordt 14 punten gegeven. Bij een normale goede vleugeltekening kan 4 punten worden gegeven, in schaal 3, 14 punten.

Bij de ino's wordt het bestraffen op vleugeltekening in de rubriek kleur teruggebracht naar 1 punt.

Bij de lutino grasparkiet kan zodra er weinig geel in de slag en staartpennen zit in de rubriek kleur 30 punten worden gegeven.

Bij de ino grasparkieten dienen bij de stammen de kleur van de neusdoppen gelijk te zijn.

In de standaard grasparkieten moet onder lutino etc. de volgende wijziging plaats vinden. Neusdop man: rose met blauwe waas. Neusdop pop: hoornideurig tot bruin.

Voor de te geven strafpunten bij het ontbreken van nagels cq tenen bij de grasparkiet verwijzen wij u naar de richtlijnen voor het keuren van tropische vogels etc.

Ook voor het toekennen van stameheidspunten en de rubriek welke keurlijsten niet worden voorzien van een puntenwaardering in cijfers verwijzen wij u naar genoemde richtlijnen.

Snijbloemen zijn in ons land bijzonder populair. Nergens ter wereld koopt men per hoofd van de bevolking zoveel bloemen als in Nederland. In tegenstelling tot in veel andere landen zijn bloemen in ons land dan ook overal te koop: bij de bloemist, in de supermarkt, op de markt, gewoon op straat, in tuincentra en zelfs bij benzinstations. Het assortiment is het hele jaar door breed en de kwaliteit is in vergelijking met andere landen bijzonder goed. Ook de prijs die men in Nederland voor een bos bloemen moet betalen is in verhouding zeer laag.

Toch is iedere gulden er één. Het is dus altijd de moeite waard om te zorgen voor zoveel mogelijk "waar" voor uw geld. Op eenvoudige wijze is het namelijk mogelijk om de houdbaarheid van snijbloemen aanzienlijk te verlengen. Zorg in de eerste plaats dat de kleur van de bloemen reeds bij aankoop te zien is. Dit is een garantie voor het goed opkomen van de bloemen.

Zet de bloemen bij aankomst thuis eerst enige tijd in de verpakking op een koele plaats in een emmer water. Snij hierna met een scherp mes een stukje schuin van de steel. Het is van groot belang dat voor het verwijderen van een stukje steel een mes wordt gebruikt en géén schaar. Een schaar knijpt de steel een stukje dicht, waardoor ook de vaten die water op moeten nemen platgedrukt worden. Het met een hamer platslaan van stelen is eveneens uit den boze! Ook door platslaan worden de vaten immers platgedrukt.

Verwijder na het afsnijden van de steel de bladeren die onder water kunnen komen. Zet de bloemen in een goed schoongemaakte vaas en gebruik schoon water. Bladeren in het water en een niet schoongemaakte vaas zorgen voor extra bacteriegroei in het water, waardoor wederom verstopping van de watervaten kan optreden.

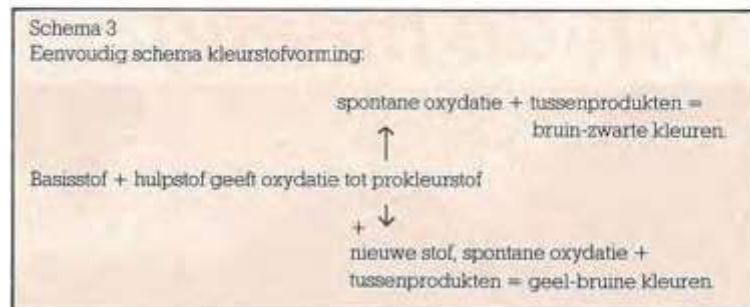
Voeg aan het water voordat u het in de vaas giet altijd snijbloemenvoedsel toe in de juiste concentratie. Ook snijbloemenvoedsel remt de bacteriegroei en geeft de bloemen de voeding die ze nodig hebben. In het water gooien van een aspirientje of een munt heeft geen enkele zin. Zorg tenslotte dat bloemen nooit op de tocht of boven de centrale verwarming staan. Bloemen zijn in Nederland lang houdbaar. Met bovenstaande tips kunt u de houdbaarheid echter vaak nog met een week verlengen. De moeite waard!

De technische commissie tropen.

Bron: Bloemenbureau Holland

De waargenomen cellen lijken bovendien sterk op de wel actieve kleurcellen, zodat de ino-mutant ook de ombouw van basiscel naar kleurcel niet stoort. (2, z.o.) In de kleurcellen zijn bovendien deeltjes te herkennen die overeenkomen met de kleurstofdragers in actieve cellen. Door kleuring is bovendien vastgesteld dat de kleurloze ino-cellen wel uitlopers vormen (Birbeck e.a.). Blijkbaar gedragen kleurcellen van het ino-type zich als normale kleurcellen met uitzondering van de kleurstof vorming. (punt 4)

Schijnlijk grijpt de ino-mutatie in op de vorming van de kleurstof, zodat we dit proces aan een nadere beschouwing gaan onderwerpen.

optm.

Voor basisstof kunnen we lezen TYROSINE, een aminozuur.

Met hulpstof wordt het enzyme TYROSINASE aangeduid. Een enzyme is o.a. opgebouwd uit aminozuren, het is dus een eiwit, en bevat bovendien het element koper. Het heeft tot functie bepaalde processen mogelijk te maken. Zonder tussenkomst van Tyrosinase wordt het Tyrosine niet of nauwelijks omgebouwd tot de prokleurstof.

Meerdere stappen, dan het schema geeft, komen in feite voor.

Nieuwe stof = cysteine (een aminozuur)

Meerdere vormen van Tyrosinase zijn bekend. Aangenomen wordt dat deze verschillende effecten hebben op de kleurstof vorming.

Tyrosinase wordt o.a. in de kleurcel opgebouwd, maar kan ook van buiten af aangevoerd worden. Bruin-zwart melanine is het z.g. EUMELANINE, geel-bruin melanine is het z.g. PHAEOMELANINE.

De ino-mutatie heeft zowel invloed op de vorming van eumelanine als op de vorming van phaeomelanine.

Terug kijkend naar het schema zal men genegen zijn de oorzaak te zoeken op een punt, voor de splitsing tussen beide kleurstoffen. Twee stoffen vinden we

daar terug, het Tyrosine en het Tyrosinase. De afwezigheid van een van deze stoffen kan de oorzaak zijn. Door proefnemingen is duidelijk geworden dat ino-kleurcellen weinig Tyrosine bevatten, wellicht omdat het Tyrosinase niet actief is. Deze laatste stof, een enzyme, wordt blijkbaar in de kleurcel niet in de juiste vorm aangemaakt. Zonder dit enzyme kan het Tyrosine niet omgebouwd worden tot de prokleurstof of lopen deze processen zo langzaam dat ze niet meer afgestemd zijn op de verloop snelheid van andere processen zoals veervorming e.d.

Voor het verklaren van de ino-mutatie richten we ons verder op de Tyrosinase productie.

ten veroorzaken. Ze liggen dan wel op dezelfde informatie-drager.

De mogelijkheid bestaat ook dat door een mutatie bepaalde stoffen in het celmilieu, de aanmaak van het enzyme blokkeren of het enzyme veranderen. Zo'n mutatie kan op een heel andere informatiedrager liggen dan de eerst genoemde.

Verder kunnen veranderingen in het celmilieu ook ingrijpen op latere plaatsen in het vormingsproces zo dat stappen na het beslispuur: eu- of phaeomelanine-vorming, volledig of ten dele worden verhinderd, wellicht met verschillende effecten op de eumelanine en de phaeomelanine. In het organisme moet dan wel het Tyrosinase worden teruggevonden (z.b.). Samenvattend kan men stellen dat de ino-mutatie op de een of andere wijze de productie of de vorm van het Tyrosinase aantast, zodat vanuit het Tyrosine geen promelanine kan worden gevormd.

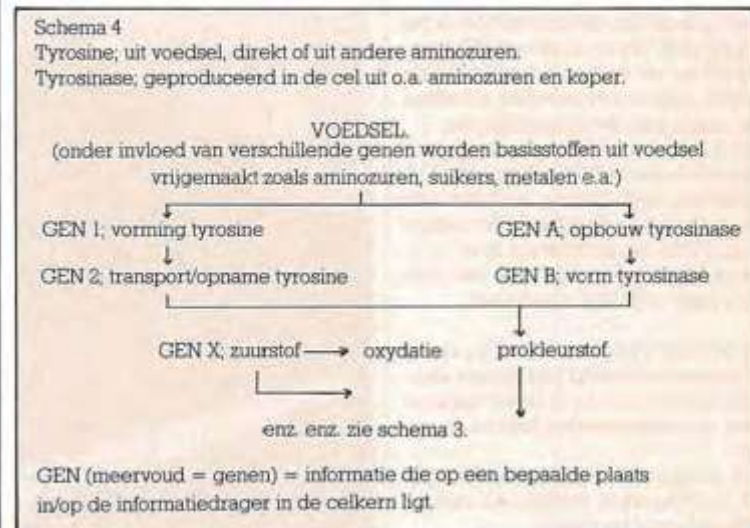
In schema 4 wordt dit toegelicht.

Het schema laat zien dat meerdere genen verantwoordelijk zijn voor de productie van kleurstof. Verandering van de informatie op elk van deze genen kan uiteindelijk leiden tot totale verstoring van het melanine productieproces. Aangezien de genen op verschillende informatiedragers kunnen liggen, is het mogelijk dat uiterlijk dezelfde kleurveranderingen, toch een van elkaar afwijkende verervingswijze hebben.

Voorbeelden voor wat betreft de ino-mutatie zijn al gegeven (z.b.) Hierbij betreft het wel verschillende vogelsoorten, die echter zo nauw verwant zijn dat mag worden aangenomen dat het melanine productie-proces geen of slechts marginale verschillen vertoont.

Zoals hiervoor al is opgemerkt wordt het Tyrosinase enzyme in de kleurcel aangemaakt. Hoe het gemaakt moet worden, bepaalt de erfelijke informatie.

Verandering in deze informatie door b.v. een mutatie kan de aanmaak van deze stof of verhinderen of dusdanig veranderen, dat het de taak waarvoor het wordt geproduceerd, niet meer of slechts ten dele kan verrichten. Verschillende mutaties kunnen deze effek-

Bij Hoenders beschrijft F.B. Hutt twee ino-mutaties, waarvan de ene autosomaal en recessief vererft (Warren 1939) en de andere geslachtsgebonden en recessief is (Mueller en Hutt 1941).

Opvallend is dat een soortgelijke situatie nog niet is vastgesteld bij de Grasparkiet. Dit komt wellicht méér door het feit dat deze door de liefhebber niet wordt onderkend, dan dat deze niet opgetreden zou zijn. We kennen overigens bij Grasparkieten wel verschillen-

de andere mutaties met oppervlakkig hetzelfde effect. B.v. de Cinnamon (geslachtsgebonden en recessief) en de verschillende fallow mutaties (autosomaal en recessief). Bij de Bourke parkiet kennen we de Isabel (geslachtsgebonden en recessief) en de Fallow (autosomaal en recessief) die sterk op elkaar gelijken en bij de Halsbandparkiet wordt naast de Lutino (geslachtsgebonden en recessief) ook de Gele Zwartoog (?) beschreven.

Zo kunnen we deze lijst nog langer ma-

ken. Al deze voorbeelden maken echter duidelijk dat de Kleurvorming een kompleks proces is, dat gestuurd wordt door meerdere genen, die op verschillende informatiedragers kunnen liggen en die in sterke of minder sterke mate direkt of indirekt, verantwoordelijk zijn voor het uiteindelijk resultaat.

John van Eerd

Volière van de maand

Reeds vanaf mijn 10-12 jaar was ik geïnteresseerd in vogels zoals zijjes, botvinken, groenvinken enz. maar toch vooral exoten. De eerste die ik hield waren dan ook zebra-vinken en grasparkieten; ook die eerste, zelf in elkaar geknutselde kooien gaven me als kleine jongen reeds veel voldoening, ze vergelijken met deze van de vriendjes uit het dorp was een van de genoegens waar ik nu graag aan terugdenk.

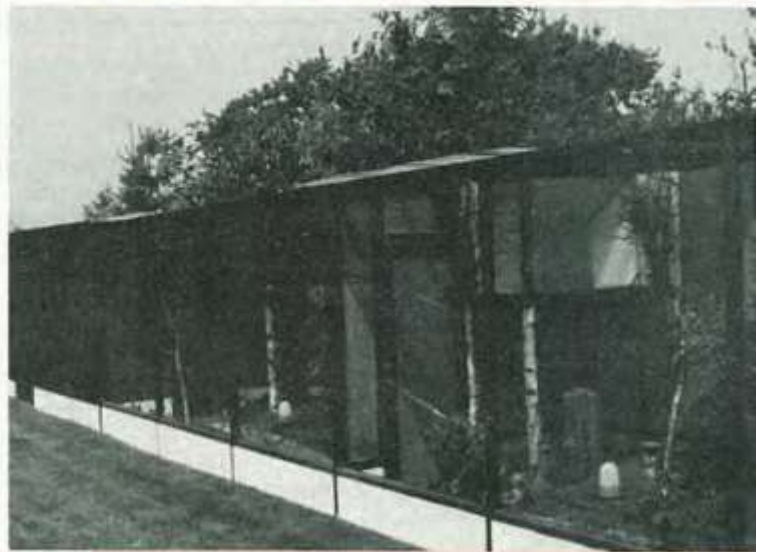
De geliefde vrijetijdsbesteding werd vervolgens, een aantal jaren later, onderbroken wegens studies, legerdienst, beroep, plaatsgebrek op het appartement enz. De voorliefde en de belangstelling voor exotische vogels bleef tijdens die periode echter onverminderd bestaan.

Uiteindelijk, in 1978, betrokken we onze eigen woning op de buiten. Zodra deze binnen en buiten voltooid was, startte ik met de bouw van de buitenvolière in het najaar 1979; deze zou op een 40-tal meter achter de woning komen, zodat de vogels er door de ruimtelijke scheiding ongestoord zouden kunnen uitrusten.

Gekweekt wordt binnen, op een vrijstaande en met schroten hermetisch afgewerkte zolderruimte, voorzien zijn: centrale verwarming (met thermostaatknop), 2 TL-buislampen van 40 w, luchtbevochtiger, natuurlijk licht dat door een groot raam naar binnen valt.

Bij de bouw van de buitenvolière moest ik dus geen rekening houden met elektrische leidingen; hij is enkel bestemd voor de zomermaanden (mei tot augustus).

Een tuinhuis was ook nodig en ik besloot de bouw ervan te combineren met de oprichting van de volièrè.

Afmetingen

tuinhuis:

1,60 m diep \times 5 m breed \times 2,30 m hoog.

volière:

1,50 m diep \times 9 m breed \times 2,30 m hoog.

De volière is in 2 delen van elk 4,50 m breed om mannen en poppen gescheiden te houden.

Het geheel beslaat dus een oppervlakte van 2,50 bij 14 m.

Werk:

In de grond werd vooreerst een gleuf van een spade breed en 30 cm diepte uitgegraven en opgevuld met steenafval en beton;

hierop werd vijfsteens hoog een muurtje gemetseld; vervolgens hierop het houten geraamte, bestaande uit kepers (5 \times 6 cm); deze kepers op regelmatige afstanden in de fundering ingewerkt.

De buitenvluchten zijn rechtstreeks aangesloten op het tuinhuis; aan de voorkant zijn de verticale stijlen op 1,50 m van elkaar geplaatst (= standaardbreedte v/h gaas); de achterkant is vervaardigd uit groene watervaste hardboardplaten; bovenkant en voorkant zijn bespannen met geplastificeerd gepuntlast vierkant gaas.

Begroeiing: de achterkant is binnenin de vluchten begroeid met klimop; verder enkele vlierstruiken, lage heesters, ligustrum, rozestruiken.

Zitstokken: natuurlijke twijgen, erop letend dat deze niet tegen het gaas aankomen om nachtelijke bezoekers (katten) geen kans te gunnen slapende vogels te verrassen. Katten komen er overigens wel op en rond de buiten-

vluchten doch zijn er nooit de oorzaak van geweest dat ik een vogel verloor; anderszits houden ze muizen weg. Ook probeer ik zoveel mogelijk twijgen van vlierstruiken zodanig om te buigen dat ze in horizontale stand groeien en op die manier natuurlijke en immer groeiende zitstokken vormen.

Bodem: de bodem is aan weerszijden van het kleine gaanpad een ietsje opgehoogd en bestaat uit turf en bosaarde die ik regelmatig bijstrooi over gemorst voedsel; dit komt wel eens tot ontkiemen, doch de chinese dwergkwartels rukken het al vlug weer uit elkaar.

Voederschalen en badschaal bevinden zich op een bepaalde hoogte (zodat kwartels er niet in kunnen) op afgezaagde boomstammen en -stronken; de schalen zijn zo geplaatst dat ze zich alle

onder het buitenvluchtgedeelte bevinden dat met golfplaatjes is overdekt. Het tuinhuis is enkelwandig, vervaardigd uit schroten (1 cm dik), overdekt met hardboardplaat en plastic golfplaatjes; de vloer is van gegoten beton; twee vensters zorgen voor lichtinval; de binnenkant is volledig wit geverfd met latex; de buitenkant bruin gebeitst en ingestreekt met waterwerende Sadolin Top-Coat (een laagje om de twee jaar voldoet ruimschoots).

Het nachtverblijf voor vlucht 1 is ingebouwd in het tuinhuis op een hoogte van ongeveer 1,60 m; het meet dus ongeveer 2,50 \times 0,60 \times 0,60 m; binnenkant wit; vloer met schelpenzand bestrooid (de vloer kan gedeeltelijk opengeklapt worden t.b.v. het schoonmaken; lichtinval door twee ingebouwde venstertjes die uitgeven op de buitenvlucht; een invlieggat boven ieder venstertje.

Het nachtverblijf in vlucht 2 is anders opgetimmerd; de voorkant bestaat uit gewapend glas; de zijkant is halfopen en van hardboard; dit nachthok is wat kleiner en meet ongeveer 0,60 \times 1,20 \times 0,80 m; vloer bedekt met schelpenzand.

De vogels (vooral zebravinken in wit, grijs en bruin, enkele roodkopbinsten, strildes en blauwkopblauwflanzantjes) maken er gretig gebruik van, alhoewel tijdens de zomermaanden de meeste vogels 's nachts weggemoffeld zitten tussen de vlierbladeren en in zelfgebouwde nesten tussen de klimop.

Een deur uit watervaste hardboard geeft via de scheidingswand toegang van vlucht 1 tot vlucht 2.

De aanplant rondom de volière + tuinhuis is nu 3 jaar en het geheel begint goed ingekaderd te worden in het groen van omringende heesters en berkes.

Als tentoonsteller ben ik relatief nieuw; mijn tweede TT-seizoen (eind '82) was bevredigend; bij de witte zebravinken drie maal kampioen op 5 TT's in de eigen kweek.

Van bij de aanvang ben ik lid van de plaatselijke vereniging 'De Tongerse Zwaan' die ieder jaar een succesvolle internationale TT inricht. Ook ben ik aangesloten als verspreid lid bij diverse buitenlandse vogelclubs.

Niet te vergeten de actieve speciaalclub "BZC" (= Belgische Zebravinken Club) met hun eigen tweemaandelijks verschijnend tijdschrift 'De Zebra' met foto van een behandelde kleurslag. Deze speciaalclub, waarvan het aantal leden gestaag toeneemt, heeft over gans nederlandssprekend België reeds 4 bestaande rayon-afdelingen; Belgisch Limburg is druk in de weer zich als vijfde aan toe te voegen!

Vlaanderen en de kweek van Europese vogels

Vlaanderen of anders gezegd Vlaams België is altijd een plaats geweest van zeer innig contact tussen mensen en vogels. Uit de onnaspeurbare oudheid komt tot ons het prachtige brakelhoen dat misschien al in Vlaanderen leefde nog voor het Romeinse tijdvak. Vlaanderen is beroemd de wereld rond omwille van zijn grote vechthanenrassen en onze verre Vlaamse voorouders hebben eeuwen aan een stuk naar de duiven gekeken en hun gedragingen zeer aandachtig gadeslagen. Vooral het liefdeleven van hun duiven moet hen sterk geïnteresseerd hebben want ze hebben een drietal rassen gecreëerd, speciaal geselecteerd naar de eigenaardige manier van hofmakerij. Enig in de wereld, hun Vlaamse benamingen zijn niet te vertalen en blijven in alle andere talen onveranderd! De ringslager, het speelderken (let op de ouderwetse buigings-n), de smijter. En ondertussen is Vlaanderen uitgegroeid tot het Mekka van de vliegduivensport.

door L. Gonnissen

Bij Gent stond de wieg van de grote Gentse vogel, een groot kanarieras dat de stamouders leverde voor de grote Engelse rassen zoals de York en de Norwich. De Zuid-Hollandse frisé stamt ook uit Vlaanderen, Frans Vlaanderen en Noord-Frankrijk.

Zo bezien heeft Vlaanderen altijd een grote bijdrage geleverd aan de kweek van allerlei vogelsoorten als hoenders, duiven, kanaries en in de laatste eeuw parkieten.

De Europese vogels trokken en trekken nog in de herfst op hun trekroutes samen aan de zee en daar werden ze gejaagd en gevangen en opgegeten door

de mensen uit vroegere eeuwen. Zo is de vogelvangst samen met de jacht zo oud als de mens in de Vlaamse gewesten. Als gevolg van de vogelvangst in die lang vervlogen tijden ontstond ook al een ander contact met sommige vogelsoorten zoals vinken, distelvinken, goudvinken enz. die werden gehouden als siervogels omwille van hun schoonheid.

Rubens schilderde zijn zootjes met een distelvink in huis (1624-1625). Ook de zang van de vogels werd zeer intensief beluisterd door onze verre voorouders en vele vogelsoorten kregen een Vlaamse benaming afgeleid van hun

zang of roep zoals vink, keep, kneu enz. Maar zij begrepen ook al de zang van de vogels lang voor de wetenschap tot de ontdekking kwam van de territorium zang en het begrip territorium. Al vele eeuwen geleden ontdekten onze voorouders dat de vinken elkaar 'uitzingen' en daarop zijn de vinkenwedstrijden georganiseerd. De vinkeniers zijn in Vlaanderen nog met tienduizenden aanwezig, hun sport wordt nog steeds intensief beoefend en overal waar oude sporten aan bod komen, nemen de vinkeniers de eerste plaats in.

Rond de jaren zeventig ontstond er in België een netze tegen de vogelvangst die - dat erkende iedereen - moest beperkt worden en veel strenger gereguleerd.

Het kwam tot een hoog oplopende ruzie tussen de organisatie van de vogelvangsters met tijdschrift

'De Witte Spreeuwen' en de vogelbescherming. Het werd een zeer vulgaire scheidpartij waarbij de ornitologie steelsmatig geweld werd aangedaan en de wetenschap eenvoudig misbruikt door voor- en tegenstanders.

De geleerden hielden zich op afstand maar speciaal de voorzitter van de vogelbescherming begon een leugen campagne die nu nog kan gelden als een voorbeeld van zuivere oorlogspropaganda, onwaarheden, leugens, verdichtingen, vulgaire scheidwoorden. Hij volhardt nog steeds in de boosheid en doet daardoor de vogelbescherming heel veel kwaad. Een rede

om te liegen en te schelden is er nooit! Alle goede dingen kunnen met verstand, in sereniteit en met wetenschap verdedigd worden! Maar sommigen blijken onbekwaam te zijn zich te verheffen boven haat en fanatisme. De Belgische ministers hebben dan oplossingen gezocht en gevonden die de vogelliefhebberij voor Europese vogels hebben gered.

Na de tweede wereldoorlog begon in gans België, dus ook Wallonië een andere houding te groeien waarbij de kweek van Europese vogels langzaam naar zeker aan zijn trekken kwam. Onder impuls van het tijdschrift 'De Vogelwereld' en voor Frans sprekend België 'Le Monde des Oiseaux' begonnen overal in het land kwekerijen van Europese vogels te ontstaan. Zowel de vogelrangers als de vogelbeschermers hadden nooit gedacht dat de kweek van Europese vogels zou lukken, hetgeen bewijst hoe mensen het slachtoffer worden van hun eigen wensdromen.

Rond de jaren 1960 kwamen de kleurafwijkende vogels in de belangstelling. Het begon met lutino groenvinken, gans geel met rode ogen. De erfelijkheids wetten werden een voorwerp van intense studie voor de kwekers van Europese vogelsoorten evenals de inrichting van de volières.

Er bestond een traditie van de gemeenschapsvolière waarin niet kan gekweekt worden en het duurde wel even alvorens de houders van inlandse vogels begonnen aan de bouw van kleine afzonderlijke volières voor elk koppeltje of paartje. Als goede afmetingen werden toen vooruitgezet: 1,20 x 1,20 x 2 m hoog.

In 1972 werd door de beheerraad A.O.B. ook uitgever van 'De Vogelwereld' en 'Le Monde des Oiseaux' de groenvink tot gedomestikeerde vogel verklaard. Het domestikatie-attest van de groening wordt hier volledig overgenomen zodat de lezer kan zien in welke omstandigheden zulk attest wordt afgeleverd.

De Voorzitter en de Leden van de Beheerraad A.O.B. hebben het document dat de DOMESTIKATIE van de GROENVINK bevestigt, ondertekend. De ALGEMENE ORNITHOLOGISCHE BOND VAN BELGIË (A.O.B.) erkent hierbij dat de groenvink of groening (*Chloris chloris*):

1. veelvuldig gekweekt wordt
2. tot nu toe naast de wildkleurige variëteit ook nog in drie kleurrassen voorkomt, te weten:
 - lutino: geel, mozaïek met rode ogen
 - bruin: zonder zwart pigment

zilver: met opgebleekt zwart pigment

3. doorheen geheel ons land verspreid is.

Bokrijk (Genk) Natuurwetenschappelijk Museum, 13 oktober 1972¹.

Dit domestikatie-attest werd door de voorzitter A.O.B. voorgelezen bij de opening van de wetenschappelijke tentoonstelling over vogelkweek in het genoemde museum van Bokrijk en de tekst verscheen in 'De Vogelwereld' 28 jg. No 5 februari 1973.

Dit was het officiële begin van de domestikatie van verschillende Europese vogelsoorten. Volgende vogelsoorten werden nadien nog gedomestikeerd verklaard door de beheerraad A.O.B. omdat deze vogels zeer veelvuldig gekweekt worden, zelfs in kleurafwijkende stammen en aldus ook in gans het land verspreid zijn: ringmus en zanglijster (1974), huismus en merel (1977) de sijs (1979). Dus vijf soorten Europese vogels werden gedomestikeerd verklaard omdat ze aan de vooropgestelde drie voorwaarden daartoe voldoen.

Op dit ogenblik is de procedure ahangig gemaakt bij de beheerraad voor de goudvink die zeer VEELVULDIG gekweekt wordt, zij het minder in kleurafwijkende vorm maar wel in drie subspecies: de gewone goudvink van bij ons (kleine goudvink), de grote goudvink of Noordse goudvink en de middenvorm met blekere borst en vooral voorkomend in Beieren, vandaar ook Beierse goudvink genoemd.

De vink en de spreeuw worden ook in kleurafwijkende vorm gekweekt maar nog eerder sporadisch. Over de kweek van de vink werd een grootse studie opgezet in het Rijksstation voor Kleinveeteelt te Merelbeke bij Gent. Dit station werd daartoe aangezocht door het Ministerie van Landbouw en met succes werd 'de kweek van botvinken in gevangenschap' beoefend.

De kwekers van Europese vogels zijn met entoesiasme begonnen aan de kweek met de Europese kanarie en dit

vogeltje doet het zeer goed in de volière maar om te komen tot kleurafwijkingen werd beroep gedaan niet op een mutatie maar op kruising met de kanarievogel. Men verkrijgt alzo mooie witte, bruine, agaatkleurige, bruine enz. Europese kanaries maar vanaf het ogenblik dat de kenmerken als grootte, vorm van de bek en de staart echt beginnen te lijken op die van de Europese kanarie is de stam erg zwak geworden en staat de kweker nergens meer! Men zal ook in het geval van de Eurcpe kanarie moeten vertrekken van een kleurafwijking, een mutant en die als stamouder nemen, juist zoals dat gebeurt is en gebeurt met de andere kleurafwijkende vogelstammen: albino lijsters en merels, lichtbruine merels, mussen, lijsters, sijzen enz. De kweek van de distelvink (putter genoemd in Nederland), barmsijs, Europese kwartel en patrijs verloopt moeiteloos en deze vogelsoorten zullen ook wel binnen afzienbare tijd gedomestikeerd zijn.

De beflijster, de frater, de kneu, evenals Turkse tortel, geeigors, rietgors, keep, kruisbek, kramsvogel, koperwiek, kievit en houtduif worden sporadisch gekweekt maar zijn niet zo populair tot nu toe.

Uit de statistieken is gebleken dat de barmsijs tot de kampioen van de kweek moet uitgeroepen worden. Ik weet dat U weldra zal horen over de kleurafwijkende barmsijs. Vertrekkend van één kleurafwijkende vorm of mutatie heeft men ongeveer vijf jaren nodig om tot een goede verspreiding van de kulturstam te komen. Zo heeft de ondervinding het telkens geleerd bij de gedomestikeerde soorten.

Als nieuws heet van de naald komt de kweek, de goed gelukte kweek van de appelvink vooruit! De pestvogel, de grote lijster en sommige gorzensoorten liggen achterop voor wat de kweek betreft. Maar dit kan heel snel veranderen indien de kwekers het willen zoals zo pas gebleken is met de kweek van de appelvink.

En de vogelvangst in Vlaanderen?

We moeten onderscheid maken voor wat dit punt betreft tussen Vlaanderen en Wallonië. De vogelvangst is afgeschaft over geheel het Belgisch grondgebied door het Koninklijk Besluit van 20 juli 1972. Dit gebeurde op voorstel van de Minister van Landbouw, de heer L. Tindemans. Op 15 augustus 1972 kondigde dezelfde minister de oprichting aan van de speciale Commissie voor de Ornithologie waar de problemen tussen vogelbescherming en vogelliefhebberij besproken werden door afgevaardigden van alle partijen. De uitlopers van

usel

deze commissie bestaan nog maar dan nu afzonderlijk in Vlaanderen en Wallonië. Er werd een bevoorrading ingericht van Europese vogels voor kweekdoeleinden. Deze bevoorrading is geenszins in strijd met de wetgeving die de vogelvangst in België verbiedt en is ook niet in strijd met de Benelux-overeenkomst en andere internationale verdragen.

IEDEREEN is akkoord dat deze bevoorrading in niets de vogelstand schaadt, ook de beschermers erkennen dat maar naar buiten uit moeten ze anders praten om hun eigen bestaan verder nog wat te rechtvaardigen. De 'echte vogelvangsters' van vroeger gebruiken deze bevoorrading als een aloude sport die de vogelvangst van vroeger vervangt. 'Een vogel vangen' is voor mensen van heel de wereld een geweldige sensatie, een sportieve onderneming. Die sport bestaat dan ook nog in ALLE landen van de wereld. En de vogelkweker wat denkt die daarvan?

Het heeft geen enkele zin in de kultuurstammen nog WILD bloed binnen te voeren! Met wilde vogels verbrodt men de opgebouwde kweekstammen en ze worden weer verlaagd in uitzicht en gedrag tot de wilde vogels uit de natuur. Wilde vogels brengen terug allerlei zwakheden en ziekten in de stam, ze broeden veel minder goed, minstens één nest minder als ze al willen broeden en ze voeden hun jongen veel minder goed. Onze goede kwekers van Europese vogels brengen dus nooit wild bloed in hun stammen. Voor hen geen bevoorrading dus, tenzij in uitzonderlijke gevallen, zoals opzet van een nieuwe kweek met nieuwe soorten die niet voorradig zijn in de volières.

Heel wat kwekers zijn nu specialisten geworden voor wat de kweek betreft met één of twee soorten en zij brengen wondermooie vogels naar de tentoonstelling waartegen de gevangen vogels het moeten afleggen.

De kweek van Europese vogels heeft de ornithologie verrijkt met vele gegevens die tot nu toe onbekend gebleven waren en vooral van ecologische en ethologische aard zijn.

De geschiedenis van de vogelliefhebberij Europese vogels liep in Het Verenigd Koninkrijk ongeveer parallel met onze geschiedenis in Vlaanderen en vandaar ook de gelijkaardige opvattingen over kweek en domestikatie van Europese vogels. Vanuit Vlaanderen zijn sinds 1975 deze gedachten ook stilaan doorgedrongen in Duitsland, maar ze zijn nog maar embryonaal aanwezig in Frankrijk waar eten en fijnproeven meer aandacht krijgen dan de kweek.

Nederland staat in het buitenland bekend als een land dat zijn liefhebbers van Europese vogels verdrukt, onderdrukt en tiranniseert en al kon ik dat in het begin niet geloven nu weet ik zeker dat het zo is! Er zijn alleen al tienduizenden Vlamingen die weten dat Nederland de vogelliefhebberij voor een deel onderdrukt.

De kweek van Europese vogels heeft de ornitologen ook bewust gemaakt dat wij in Europa, levend op een schiereiland van Azië, eigenlijk onze vogels gekregen hebben van Azië en Amerika en dat onze vogelsoorten nauwe verwanten tellen in Azië en Amerika. Twee voorbeelden. Door kweek weten we nu dat de Chinese groenvink, de Himalayagroenvink en de zwartkopgroenvink maar plaatselijke ondersoorten zijn, subspecies want volledig vruchtbaar bij kruising onder elkaar. Men brengt de Chinese groenvink en de Himalayagroenvink nu ook al in kleurafwijking als gevolg van kruising en terugkruising met de kleurafwijkende Europese groenvink.

Een ander voorbeeld is de sijs, de enige vertegenwoordiger in de Oude wereld van de soort sijs die in vele ondersoorten verspreid leeft in Noord- en Zuid-Amerika. Stilaan zal men zich bewust worden dat de tentoonstellingen anders moeten ingedeeld worden en dat de groenvinken, sijsen, enz. samen moeten gebracht worden en niet langer opgedeeld in Europese en exotische soorten.

Misschien had geen enkele lezer gedacht dat op het einde van deze twintigste eeuw plotseling zoveel vogelsoorten zouden gedomestikeerd worden en dat nu voor iedereen die kijken wil nog eens wordt aangetoond met vele voorbeelden hoe de domestikatie reeds begonnen door onze heel verre voorouders eigenlijk verloopt.

Reeds lange jaren bestaan er zeer intense contacten vanuit Nederland met Vlaamse en Waalse kwekers voor wat betreft de Europese vogels. Wat aan gaat parkieten en exotische vogels daar lopen de contacten juist andersom. He was wel verheugend vast te stellen hoe mooie Europese vogels aanwezig waren op de tentoonstelling 'Vogel 83' en dat de kwekers in Nederland nu met dezelfde problemen af te rekenen hebben als in België: welk postuur moeten we aanhouden bij de groenvinken, de distelvinken, enz. dik en breed van bouw (gedrongen) of lang en smal (slank); dezelfde problemen als de kwekers van de postuurkanaries in de voorgaande eeuwen en nu nog!

Het is ook verheugend vast te stellen hoe de Nederlandse kwekers van Europese vogels die zich verdrukt en gediskrimineerd voelen toch vol entoesiasme doorgaan en trachten te komen tot heel merkwaardige kweekprodukten die uitmunten in schoonheid en aldus echt kunnen bewonderd worden. Woorden als 'kooivogel' en 'wildzang' komen in Vlaamse oren al diskriminerend over het is dan ook heel goed dat de Nederlandse speciaalclub 'Europese vogels en hun hybriden' hun uitgave 'Europese Kultuur Vogel' gedoopt hebben. De oudste vorm van kultuur is de domestikatie van planten, vogels, dieren. Deze domestikatie is ook het grootste biologische experiment dat de mens ooit doorvoerde! Eens zal de zon opgaan zonder ons maar onze kultuurprodukten, de gedomestikeerde vogels, zullen daar nog bestaan in handen van onze nakomelingen.

Bibliografie

Studie over Hoenderachtigen en Watervogels. Met officiële standaard der Belgische rassen door Prof. Dr. A. E. R. Willemis en Et Brandt. Uitgave: K. M. Het Neerhof Gent. Adres: Cor Peeters, Carelshof 67, 9110 Sint Amandsberg.

Jaarverslag 1982 - Kweek van botvinken in gevangenschap door Ir. D. Waegeman. Uitgave: Rijksstation voor kleinveeteelt, Burg. Van Gansberghelaan 92, 9220 Merelbeke.

De Vinkensport in Vlaanderen door M Broeckhove. Uitgave Koninklijke Bond de Oostvlaamse volkskundigen, Oscar de Gruyterstraat 36, 9000 Gent.

Het A.V.L.B.O.-BLAD uitgave De Algemeen Vinkeniersbond. Adres Nationaal Sekretariaat A.V.L.B.O., Mandenmakersweg 47, 8752 Harelbeke.

De Vogelwereld. Tijdschrift voor natuurwetenschappen. Uitgegeven met de steun van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur. Erkend door het Ministerie van Landbouw M.B.1-10-74. Adres A.O.B. Bureau, F. Waefelaerstraat 26, 1190 Brussel.

ICC Internationaler Cardueliden Club 1980 Adres Wolfgang Kremaer, Beekenkamp 32 4401 Havixbeck.

Mijn vogels gingen naar de kelder

In 1982 verhuisden we nogal vrij plotseling van een dorp naar de stad. In het dorp had ik een mooie ruime volière zowel binnen als buiten, waar ik sinds 1974 met redelijk succes kleurkanaries heb gekweekt.

Plotseling kregen we echter in de stad een woning toegewezen, die we uiteraard wel zelf hadden aangevraagd, maar het ging vrij plotseling, na dat men ons eerst had gezegd dat het nog wel een paar jaar zou duren.

Op 18 januari kregen we bericht, dat ons een benedenwoning van een flat was toegewezen, een mooie woning, met een pracht uitzicht, behoorlijk groot en kort bij het centrum, wat dat betreft waren we dik tevreden, maar helaas geen voor- en geen achtertuin, voor een volière, dus dat was een teleurstelling. Eigenlijk zou je zeggen geen plaats meer voor de vogels, maar onder de woning was wel een enorme kelder, 6 mtr. lang, 1.60 mtr. breed en 2.65 mtr. hoog, maar alweer zonder een raampje, zonder luchtkoker, zonder daglicht, alleen electrisch licht.

Ook al weer geen ideale plaats voor vogels, maar het was de enige plaats. Na veel wikken en wegen en gepraat met collega vogelliefhebbers nam ik het besluit om het daar toch te proberen immers ik had alles, broedkooien, vogels en verder alle attributen, die ik nodig had, en als het niet zou lukken kon ik alsnog stoppen. Alleen aan de verlichting moest ik nog het een en ander aanknopen, maar dat was gauw gebeurd.

Als ieder jaar had ik al een begin gemaakt om de vogels op het komende broedseizoen voor te bereiden. Op 2 jan. wordt bij mij de klok voor de verlichting een halfuur eerder ingesteld en zo verder wordt de dag per week met een halfuur per week verlengd, de kooien ontsmet en de vogels krijgen dan een preventieve kuur met oxytetra cycline. Zo ook dit jaar en zo gingen mijn vogels dan tijdens de voorbereiding verhuizen, letterlijk naar de kelder. Ik had de poppen elk apart in een broedkooi geplaatst en de mannen bij elkaar in één broedkooi en een 40 Watt True lite lamp zorgde op die datum voor verlichting van 's morgens 6 uur tot 19 uur. Op 13 februari werden de nestschaaltjes ingehangen en de volgende dag waren de eerste poppen al aan het nestelen. Op 24 febr. zaten 4 van de 9 poppen al te broeden, en zo verliep het geheel tegen verwachting in heel vlot.

Ik had van die 9 poppen dat jaar 52 vogels op stok. Wat eerst niets leek te worden is toch nog redelijk goed gelukt. Ook heb ik wel heel wat tegenslagen moeten incasseren. Ik moet wel denken, dat het kasplantjes zijn. Ze hadden van hun leven nog nooit daglicht gezien maar de sterkste onder de jongen was niet groter dan ik normaal gewend was. Ik had intussen ook een vluchtje in de kelder gemaakt, groot 1.80 hoog 1.50 mtr. breed en 1.80 mtr. diep totaal dus ongeveer 4,9 m3 inhoud wat verantwoord is dacht ik voor ± 50 vogels, daar had ik de jonge vogels in ondergebracht. Als enige ventilatie in de kelder gold de deur, die dag en nacht opstond, overdag op een kier en 's nachts wijd open.

Het bleek voldoende te zijn, want het rook er nooit, ook al omdat de kelder lekker droog is. Toch kwamen de eieren vlot uit, zonder extra bevochtigen, maar wel met een constante luchtvochtigheid wat in de andere volière, buiten, wel eens te wensen overliet. In het voorjaar van 1983 heb ik een Wolro luchtreiniger of ionisator gekocht, hoewel het in de kelder nooit rook, hing er wel een enorme zware lucht die het ademen op den duur wat bemoeilijkte. Na de komst van de Wolro is dat nu verleden tijd. Het is er een enorm stuk van opgeknappt, er heerst nu een veel natuurlijker

atmosfeer en de lucht is veel lichter en de ademhaling gaat er nu veel gemakkelijker. Ik vond de prijs eerlijk nog al bezwaarlijk, maar nu ik hem een keer heb, zou ik hem voor geen geld meer willen missen.

Om de vogels in conditie te houden, was ook een hele toer. Ik voer dagelijks eivoer vermengd met gekiemd raapzaad in een verhouding van 1 deel gekiemd zaad op 2 delen eivoer en daaraan voeg ik dan een theelepeltje druivensuiker toe en verder een goed zaadmengsel.

2x Per week vermeng ik Vinka vitaminedruppels door het drinkwater, 3 druppels aan 100 ml. water.

Naar mijn idee doen ze het hier goed op. Vroeger had ik ook wel eens last van veronpikken, maar dit jaar was het een ware plaag; het was een verschrikking. Kapotte pennen, staartpennen, sommige waren helemaal kaal en bloeden deden er ook zo nu en dan een paar. Ze deden het allemaal ze pikten een veer en dan er maar mee spelen tussen de snavel van links naar rechts en weer terug. Was de lol eraf of was het veertje gevallen, snel weer een nieuwe gehaald bij de burens. Het gekke van alles was, dat als ze met 2 of 3 bij elkaar in een broedkooi zaten het pikken over was maar terug in de volière deden ze weer mee.

Ten einde raad heb ik alle zitstokken eruit gehaald en vervangen door 4,5 cm. korte stokjes op kapjes geplaatst hierop kan net één vogel plaats nemen en toen was het pikken dan wel over, of in ieder geval tot een minimum teruggebracht. Of het door het droge klimaat in de kelder kwam weet ik niet, maar op een gegeven moment kreeg ik een ware luizenplaag. Toen ik argwaan kreeg, zaten tussen de broedkooien, die op elkaar staan, een laag bloedluizen, er lag gewoon een rode gloed over de kooi toen ze van elkaar kwamen. Niet in de kooien, die waren beschilderd met insectendodende verf, daar zag men dan ook geen luis, maar tussen de kooien des te meer en op de vogels in het vluchtje.

Snel nu een paar latjes tussen de kooien gelegd, zodat ik er tussen kon spuiten met een insecticide, maar ondanks alles

toch nog dagelijks luizen, ze waren niet weg te krijgen, totdat ik een restant van een vlooiensband van onze hond in handen kreeg deze heb ik aan stukjes geknipt van ± 1 1/2 cm. en deze tussen de kooien gelegd. Ook in de vlucht heb ik diverse plaatsen stukjes band geplaatst, uiteraard wel buiten bereik van de vogels en zie, sindsdien tot heden geen luis meer gezien. Na de nadelen biedt de kelder ook voordelen. De temperatuur is vrij stabiel in de winter 12-15°C en in de zomer rond de 20 graden C zowel bij warme als koude dagen. De luchtvochtigheid is er ook stabiel en steeds

lekker droog, zodat veel ziektekiemen geen of bijna geen kans krijgen zich te ontwikkelen b.v. coccidiosis en dergelijke.

Met deze ervaringen ben ik begonnen aan het seizoen 1983 en op 1 febr. heb ik 8 poppen in de broedkooien geplaatst; de kweekvogels waren in een zeer goede conditie. Op 7 febr. waren de eerste poppen aan het nestelen en op 14 febr. lag het eerste ei in het nest en 10 dagen later hadden alle poppen hun legsel klaar. In totaal heb ik dat jaar van die 8 poppen 53 jongen op stok gekregen, 4 overjarige poppen brachten 3 nesten

groot, 4 jonge poppen elk 2 nesten. Nu op 15 oktober, zit ik dit artikel af te schrijven en heb een behoorlijk stel vogels die goed in conditie zijn en ik heb goede hoop op de toekomst. Ik hoop dat ik nog jaren op deze manier door kan gaan.

Ik hoop ook dat ik hiermee bewezen heb, dat men zo gauw niet hoeft te zeggen, ik heb geen plaats voor vogels. Proberen is altijd mogelijk en het lukt misschien ook nog, mij is het in elk geval wel gelukt.

A. Meulenbroek

vogelimport en bloemisterij SIEM VAN 'T HART

Kralingseweg 443 b-Rotterdam
Grens Capelle a.d. IJssel
Telefoon 010-52 45 11

Wij hebben regelmatig in voorraad:
Regelmatig voorradig Zwart lori's, geelgestreepte lori's, Stella lori's, Ferry lorri-keets, edelpapegaaien, Blauwkroontjes en tal van andere interessante soorten.
Alles tegen uiterst scherpe prijzen!

Vogelspecialzaak

JAN GRAUWELMAN

OLMENLAAN 44 - ZWANENBURG N.H.
TELEFOON 02907-45 26

Wij hebben regelmatig in voorraad:
Papegaaien, Parkieten, Lori's, Tropische Zaad-, Vruchten-en Insectenetende Vogels.
Verder leveren wij alle soorten voeders en benodigdheden voor uw hobby.

Wilde Kamhoeders

door R.R.P. v.d. Mark

SONNERAT'S KAMHOEN

(Gallus sonnerati).

Komt in W. en Z. India sporadisch in M. India en kruist in vrije staat met Bankiva. De kraairoep van de haan is heel apart: koek-caia-clikum en is vaak 's morgens en 's avonds te horen! Hij bezit een zwak getande rode kam, dode gezichtshuid en keellellen, lange zwarte halsveren, grijs gezoomd met boven de punt 2-3 witachtige hoornplaatjes voeren. De lancetvormige onderlichaamsveren zijn zwart met witte strepen, maar bij de flanken roestrood. De rug is purperzwart met witte schachten, de staart is glanzend purperzwart en evenals de

vleugeldekveren, wit geschacht. De ogen zijn geeloranje, de snavel is hoornzwart met een geelachtige punt en een gele ondersnavel, de poten zijn lakrood

tot geel. Totale lengte 70-80 cm. Tijdens de ecliosruï verliest de haan het lange halsbehang, dat wordt vervangen door korte zwarte veren, heel merkwaardig. Ook de lange staartpennen verdwijnen en de kam schrompelt sterk in. Eenjarige hanen lijken op oude hanen, maar bezitten kortere en doffere veren, terwijl de vleugels zwart en bruin

blijven als bij de hen. Gewoonlijk zijn jonge hanen nog onvruchtbaar.

De hen is bruin, gezicht lichtbruin, de mantel is fijn bruin met witachtige isabelkleurige en zwartgezoomde schachtstreepjes. De vleugels zijn zwart en bruin, de keel is isabelwit en het onderlichaam licht isabelkleurig; ogen snavel en poten zijn gekleurd als bij de haan.

De kuikens zijn donkerder dan die van het Bankivahoen en kleiner, bruiner, terwijl kop en onderlichaam roodachtiger gekleurd zijn.

Het legsel bestaat uit 6-8 witte tot roze-isabelkleurige eitjes 4,6 x 36,5 mm, gewoonlijk ongekleurd, die in 21 dagen worden uitgebroed. Eieren leggen ze altijd, behalve in de rui. In India worden Sonnerats nog steeds gevangen om hun merkwaardige en mooie halsveren, waarvan de hoornachtige punten

P.J. de Penning

Hondsdrif

(*Glechoma hederacea*)

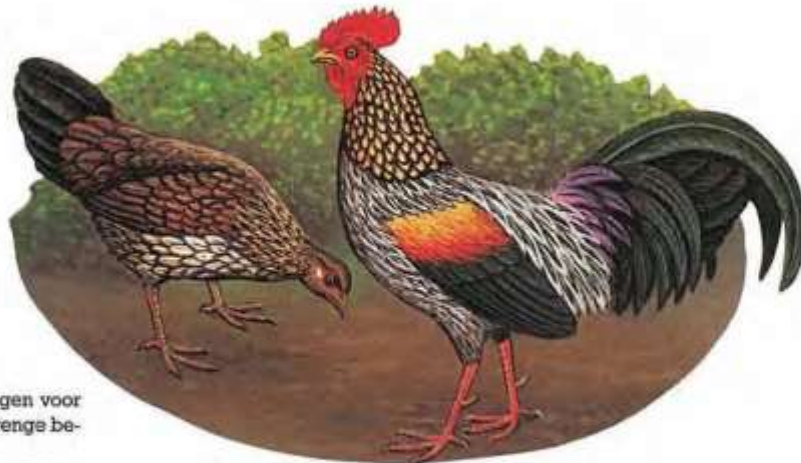
Om de Hondsdrif te vinden, moeten we ons meestal tussen de struiken begeven. Ook is de slootkant een geliefd plekje, waar zij zich goed thuisvoelt. Voor ons is deze plaats niet altijd helemaal zonder gevaar. Eén misstap en... enfin. Wanneer u echter geen enkele angst daarvoor hebt, is het plantje best de moeite waard, om haar met een bezoekje te vereren.

Hoewel zij wat wegheeft van de paarse dovenetel, is zij daar toch gemakkelijk van te herkennen met

haar paarsblauwe bloempjes, die in de bladoksels staan. Eén stengel kan op deze manier, uit een aantal etages bestaan. Struiken helpen het plantje om soms wel een hoogte van 30 tot 40 cm te bereiken. Op andere plaatsen groeit zij over de grond. Mocht u er aan twifelen of u wel de goede plant hebt, moet u maar eens een van de groenglimmende blaadjes tussen uw vingers wrijven. Haar specifieke aromatische geur zal daarbij meteen opvallen. Een paar blaadjes in soep of sla, is een delicatesse!

Hondsdrif en brandnetels groeien vaak broederlijk in elkaars nabijheid. Dat kan wel eens van pas komen. Wie zich aan de brandnetels "gebrand" heeft, kan de pijnlijke plek met een hondsdrifblaadje inwrijven. De pijn zal beslist verminderen. Ook bij kiespijn, geeft kauwen op een vers hondsdrif blad verlichting.

Haar naam heeft niets met het dragen van een hond te maken. Waarschijnlijk is het een verbastering, vanwege de over de grond kruipende stengels.

gebruikt worden als kunstvliegen voor de forellenvisserij, ondanks strenge beschermingsmaatregelen.

Vorstvrije nachtverblijven zijn tijdens strenge winters noodzakelijk! Kostbaar zijn ze niet en gelukkig verschijnen ze ook de laatste jaren op onze tentoonstellingen.